

Spolufinancováno
Evropskou unií

Metodika ověření výstupů projektu

Úvod

Metodika ověření výstupů projektu se týká projektů financovaných prostřednictvím zjednodušených metod vykazování (dále jen „ZMV“) ve specifickém cíli 1.3 „*Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizika katastrof a odolnosti vůči nim s přihlédnutím k ekosystémovým přístupům*“ a ve specifickém cíli 1.6 „*Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech, a snižování všech forem znečištění*“ v rámci OPŽP 2021-2027.

Text metodiky je strukturován dle jednotlivých podporovaných opatření zjednodušených metod vykazování (dále jen ZMV), s uvedením příslušné kapitoly a kódem opatření/aktivity/podaktivity dle Příručky Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky pro Operační program Životní prostředí 2021-2027, Zjednodušené metody vykazování v Projektovém schématu AOPK ČR (dále jen „Příručka AOPK ČR“).

Doporučujeme, aby byl konečný příjemce přítomen u ověření výstupu projektu kvůli případnému vysvětlení některých postupů při realizaci projektu. V případě negativního Záznamu se zasílá výzva k vyjádření se k podkladům před rozhodnutím dle § 36 Správního řádu poštou / datovou schránkou.

Konkrétní postupy pro jednotlivá opatření

1 Vytváření a obnova tůní (mokřadů)

Pro aktivity dle Příručky AOPK ČR:

1.3.1.1.1.100_01 Vytváření a obnova tůní (mokřadů), ZMV 01 Tůně

1.6.1.1.1.100_01 Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na tůně, ZMV 01 Tůně

1.6.1.2.1.100_01 Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na tůně, ZMV 01 Tůně

1.1 Výstupy projektu (indikátory)

Předloží žadatel v rámci čestného prohlášení (dále jen „ČP“) k plnění indikátorů, které je součástí Zprávy o realizaci (dále jen „ZoR“).

01_1 Plocha vytvořených/obnovených vodních prvků u tůní (m²)

1.2 Termín ověření

Ověření finančních údajů potřebných k proplacení dotace a podkladů proběhne bezodkladně po jejich doručení, ověření v terénu nejpozději do 30 pracovních dní od doručení podkladů k Žádosti o platbu (dále jen „ŽoP“) a ZoR.

1.3 Ověření výstupů (indikátorů)

1.3.1 Ověření podkladů

Projektový manažer (dále jen „PM“) ověří, zda příjemce doložil veškeré požadované podklady a ověří jejich správnost a úplnost. V případě nesouladu informací v doložených dokumentech vrátí PM konečnému příjemci dokumenty neprodleně k opravě. Konečný příjemce vrátí opravené dokumenty ve lhůtě 5 pracovních dní od doručení zprávy. Pokud během realizace proběhly v projektu změny, pak tyto změny musí být odsouhlaseny PM před zahájením ověření!

V rámci ověření podkladů PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

- fotodokumentace z průběhu realizace stavby (musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření),
- fotodokumentace po ukončení fyzické realizace (musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření),
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje)
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech).

Pro tůně s úkonem stavebního úřadu se v rámci ověření podkladů ověřuje doložení následujících povinných příloh Zprávy o realizaci (dále jen „ZoR“):

- geodetické zaměření či dokumentace skutečného provedení stavby (v dokumentaci či geodetickém zaměření musí být informace o hodnotě indikátorů, ke které se příjemce dotace zavázal),
- kolaudační souhlas/rozhodnutí s nabytím právním moci (pokud akce nepodléhá kolaudaci, např. územní řízení, ověřuje se protokol o převzetí díla),
- v případě nejjasností si může hodnotitel vyžádat stavební deník akce,

Pro tůně bez úkonu stavebního úřadu se v rámci ověření podkladů ověřuje doložení následujících povinných příloh ZoR:

- protokol o převzetí díla nebo ČP o ukončení prací v případě realizace svépomocí,

Pro tůně nad 300 m² bez úkonu stavebního úřadu se v rámci ověření podkladů ověřuje doložení následujících povinných příloh ZoR:

- geodetické zaměření či dokumentace skutečného provedení stavby (v dokumentaci či geodetickém

zaměření musí být informace o hodnotě indikátorů, ke které se příjemce dotace zavázal),

- protokol o převzetí díla nebo ČP o ukončení prací v případě realizace svépomocí,

1.3.2 Ověření v terénu

PM v místě realizace projektu ověří, zda realizace odpovídá PD a zda došlo k dosažení cílové hodnoty indikátorů. PM ověří, zda prostorové umístění tůň odpovídá předložené PD. Dále také ověří, zda místo uložení zeminy/sedimentu z tůň odpovídá PD. Pokud je místo uložení zeminy/sedimentu jiné, než je místo realizace projektu, PM dojedne na místo uložení. V případě odvozu zeminy/sedimentu na skládku, PM ověřuje pouze odvozní lístek, nikoli místo uložení.

U tůň nevyžadujících úkon stavebního úřadu provede PM kontrolu pomocí adekvátních měřicích zařízení. Pro ověření indikátoru plochy hodnotitel s pomocí pásma změří celou tůň a pro ověření výsledné hodnoty použije dálkoměr. Sklony břehů tůň PM ověří vizuálně. Pro změření hloubek tůň PM s měrnou latí přeměří hloubky ve zvolených místech dle PD (např. maximální hloubka a hloubky dalších sníženin terénu tvarově členitých tůň). Naměřené hodnoty následně PM porovná s údaji v PD a tím ověří, zda projekt splňuje účel projektu a indikátory, ke kterým se žadatel zavázal.

U tůň vyžadujících úkon stavebního úřadu proběhne vizuální ověření parametrů na základě DSP či geodetického zaměření a ostatních dokladů, které doloží konečný příjemce podpory k ZoR. PM v místě realizace vizuálně ověří, zda předložené parametry odpovídají skutečnosti v terénu.

U tůň, které jsou nad 300 m², avšak bez úkonu stavebního úřadu se postupuje obdobně, jako u tůň s úkonem stavebního úřadu - vizuální ověření souladu s předloženou dokumentací.

V případě, že tůň obsahují stavební objekty (např. přeliv, či výpustné zařízení), PM vizuálně ověří, zda parametry těchto objektů odpovídají skutečnostem z PD. PM dále ověří závazné podmínky dané právním aktem.

Doporučuje se PM navštívit lokalitu v době, kdy ještě tůň nebudou zaplněné vodou a bude možné přesněji ověřit sklonitost břehů a maximální hloubku tůň.

2 Výstavba a komplexní (zásadní) rekonstrukce malých vodních nádrží, odbahnění vodních nádrží

Pro podaktivitu dle Příručky AOPK ČR:

1.3.1.1.2.060_02 Malé vodní nádrže, ZMV 02 MVN

1.6.1.1.1.070_02 Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na malé vodní nádrže, ZMV 02 MVN

1.6.1.2.1.085_02 Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na malé vodní nádrže, ZMV 02 MVN

1.6.1.2.1.100_02 Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na malé vodní nádrže (kraje), ZMV 02 MVN

2.1 Výstupy projektu (indikátory)

Předloží žadatel v rámci ČP k plnění indikátorů, které je součástí ZoR.

02_1 Plocha vytvořených/obnovených vodních prvků při Hn u MVN (m²)

02_2 Objem odtěženého sedimentu (m³)

2.2 Termín ověření

Ověření finančních údajů potřebných k proplacení dotace a podkladů proběhne bezodkladně po jejich doručení, ověření v terénu nejpozději do 30 pracovních dní od doručení podkladů k ŽoP a ZoR.

2.3 Ověření výstupů (indikátorů)

2.3.1 Ověření podkladů

PM ověří, zda příjemce doložil veškeré požadované podklady a ověří jejich správnost a úplnost. V případě nesouladu informací v doložených dokumentech vrátí PM konečnému příjemci dokumenty neprodleně k opravě. Konečný příjemce vrátí opravené dokumenty ve lhůtě 5 pracovních dní od doručení zprávy. Pokud

během realizace proběhly v projektu změny, pak tyto změny musí být odsouhlaseny PM před zahájením ověření!

V rámci ověření podkladů PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

- v případě odbahnění malé vodní nádrže (dále jen „MVN“) zaměření stavu po realizaci opatření způsobilou osobou, které bude obsahovat výškopisné a polohopisné zaměření dna, podélný řez a příčné řezy v hustotě odpovídající velikosti MVN,
- v případě odtěžení sedimentu doklad o skutečném množství odtěženého sedimentu v m³, potvrzený odborně způsobilou osobou¹ (dokládá se pouze v případě samostatného odbahnění ve SC 1.6),
- fotodokumentace z průběhu realizace stavby (fotodokumentace musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření vč. původního stavu),
- fotodokumentace po finálním ukončení fyzické realizace (fotodokumentace musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření),
- geodetické zaměření či dokumentace skutečného provedení stavby dle vyhlášky MMR č. 405/2017 Sb. (v dokumentaci či geodetickém zaměření musí být informace o hodnotě indikátorů, ke které se příjemce dotace zavázal),
- kolaudační souhlas/rozhodnutí s nabytím právní moci (pokud akce nepodléhá kolaudaci, doloží příjemce protokol o převzetí díla nebo oznámení o ukončení udržovacích prací),
- prohlášení o vzdání se práva na náhradu škody - prohlášení se vyhotovuje ve 3 stejnopisech, žadatel zajistí úředně ověřený podpis vlastníka pozemku/ů, vklad do KN zajistí AOPK ČR
- v případě nejasností si hodnotitel může vyžádat stavební deník akce,
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje)
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech).

2.3.2 Ověření v terénu

Ověření v terénu se u opatření MVN provádí pouze vizuálně a za vhodných klimatických podmínek. V případě vizuálního nesouladu si PM vyžádá od projektanta nebo konečného příjemce vysvětlení.

PM na místě realizace vizuálně ověří, zda umístění nádrže odpovídá lokalizaci dle geodetického zaměření či DSP. Dále vizuálně ověří, zda technické objekty, sklony břehů, rozsah litorálního pásma atd. odpovídají předložené dokumentaci a splňují příslušný standard péče o přírodu a krajinu, pokud nebylo zdůvodněno jinak. PM dále ověří, zda bylo provedeno odbahnění nádrže v plošném rozsahu stanoveném projektem (pokud již není nádrž napuštěna) a ověří místo uložení zeminy/sedimentu, zda odpovídá návrhu z PD nebo předložené dokumentaci. Jestliže je uložení zeminy/sedimentu jiné, než je místo realizace, dojde PM na místo uložení. V případě uložení na skládku PM místo uložení neověřuje.

Následně PM ověří, zda proběhlo kácení náletů/dřevin, popř. výsadby dřevin v rozsahu a místech stanovených v projektové dokumentaci a úklid po realizaci projektu v celé ploše dotčené realizací projektu.

3 Obnova rašelinišť a zvodnělých ploch

Pro podaktivitu dle Příručky AOPK ČR:

1.6.1.1.100_03 Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na rašeliniště, ZMV 03 Rašeliniště

1.6.1.2.1.100_03 Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na rašeliniště, ZMV 03 Rašeliniště

3.1 Výstupy projektu (indikátory)

Předloží žadatel v rámci ČP k plnění indikátorů, které je součástí ZoR.

03_1 Počet přehrážek (ks)

¹ Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

3.2 Termín ověření

Ověření finančních údajů potřebných k proplacení dotace a podkladů proběhne bezodkladně po jejich doručení, ověření v terénu nejpozději do 30 pracovních dní od doručení podkladů k ŽoP a ZoR.

3.3 Ověření výstupů (indikátorů)

3.3.1 Ověření podkladů

PM ověří, zda příjemce doložil veškeré požadované podklady a ověří jejich správnost a úplnost. V případě nesouladu informací v doložených dokumentech vrátí PM konečnému příjemci dokumenty neprodleně k opravě. Konečný příjemce vrátí opravené dokumenty ve lhůtě 5 pracovních dní od doručení zprávy. Pokud během realizace proběhly v projektu změny, pak tyto změny musí být odsouhlaseny PM před zahájením ověření!

V rámci ověření podkladů PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

- fotodokumentace z průběhu realizace stavby (musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření, vč. fotodokumentace přehrážek před zasypáním),
- fotodokumentace po ukončení fyzické realizace (musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření),
- geodetické zaměření či dokumentace skutečného provedení stavby dle vyhlášky MMR č. 405/2017 Sb. (v případě projektu nepodléhající úkonu stavebního úřadu bude doložen zakres skutečného provedení) - v dokumentaci či geodetickém zaměření musí být informace o hodnotě indikátorů, ke které se příjemce dotace zavázal,
- kolaudační souhlas/rozhodnutí s nabytím právní moci (pokud akce nepodléhá kolaudaci, např. územní řízení, ověřuje se protokol o převzetí díla),
- v případě nejasností si může hodnotitel vyžádat stavební deník akce,
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje)
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech).

3.3.2 Ověření v terénu

PM v místě projektu ověří, zda realizace odpovídá navrhovaným parametrům z PD a zda došlo k dosažení cílové hodnoty indikátorů. PM ověří, zda projekt splňuje účel projektu a interní indikátor, ke kterému se žadatel zavázal, tj. počet přehrážek.

PM provede vizuální ověření, zda je opatření funkční a jeho prostorové umístění odpovídá předloženému návrhu z PD. Jedním z opatření při obnově vodního režimu odvodněných rašelinišť je zablokování odvodňovacích rýh kaskádovitým umístěním přehrážek se zemním obsypem kombinované s vyplněním rýh zeminou nebo přírodním materiálem (rašelinou nebo dřevní hmotou z pokácených stromů). Doporučuje se navštívit lokalitu již v průběhu realizace projektu, resp. v době, kdy budou přehrážky, před částečným nebo úplným zasypáním, odkryté.

Nejprve PM v terénu ověří, zda odpovídá počet jednotlivých typů realizovaných přehrážek, jednoduchých i složitých (např. dvojité hradící stěna či perodrážka), předložené PD nebo předem odsouhlasené změně PD.

Další vizuální ověření se týká dostatečného zavázání přehrážek do břehů. Zavázání musí odpovídat PD nebo následným změnám a vizuálně nebyl odhalen žádný technický problém (obtékání přehrážek a nedostatečné zadržení vody v důsledku nestabilního ukotvení přehrážek v březích).

Je důležité ověřit, zda provedení a prostorové umístění přehrážek odpovídá PD nebo předem odsouhlasené změně PD, aby bylo umožněno dosažení cílové hladiny vody uvedené v PD. Ověření je vizuální a pouze v případě pochybností o prostorovém umístění přehrážek PM situaci ověří změřením pásmem a měrnou latí.

Pokud některá skutečnost nesouhlasí, ale změna nemá vliv na vykazovaný indikátor a na výslednou cenu, musí být dostatečně zdůvodněna nebo musí být stav uveden do jiné přijatelné podoby, jinak nedojde k proplacení finančních prostředků.

PM dále ověří závazné podmínky dané právním aktem.

Doporučuje se PM navštívit lokalitu v době, kdy budou přehrážky odkryté před opětovným zasypáním.

V případě realizace rušení podpovrchového odvodňovacího zařízení nebo rušení povrchového odvodnění se ověření provádí dle kapitoly 4.2.

4 Revitalizace či řízená renaturace vodních toků a niv

4.1 Revitalizace a renaturace vodních toků a niv

Pro podaktivitu dle Příručky AOPK ČR:

1.3.1.1.3.100_04 Revitalizace a renaturace vodních toků a niv, ZMV 04 Revitalizace toků, rušení odvodňovacích zařízení

1.6.1.1.1.100_04 Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na vodní toky a jejich nivy (revitalizace a renaturace), slepá ramena, rušení odvodnění, ZMV 04 Revitalizace toků, rušení odvodňovacích zařízení

1.6.1.2.1.100_04 Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na vodní toky a jejich nivy (revitalizace a renaturace), rušení odvodnění, slepá ramena, ZMV 04 Revitalizace toků, rušení odvodňovacích zařízení

4.1.1 Výstupy projektu (indikátory)

Předloží žadatel v rámci ČP k plnění indikátorů, které je součástí ZoR.

04_1 Plocha koryta vodního toku s realizovanými revitalizačními nebo řízenými renaturačními opatřeními (m²)

04_2 plocha říčního ramene s realizovanými revitalizačními opatřeními (m²)

04_4 plocha terénních sníženin v nivě (m²)

04_5 Délka koryta vodního toku s realizovanými revitalizačními nebo řízenými renaturačními opatřeními od počátku po konec úpravy (m)

4.1.2 Termín ověření

Ověření finančních údajů potřebných k proplacení dotace a podkladů proběhne bezodkladně po jejich doručení, ověření v terénu nejpozději do 30 pracovních dní od doručení podkladů k ŽoP a ZoR.

4.1.3 Ověření výstupů (indikátorů)

4.1.3.1 Ověření podkladů

PM ověří, zda příjemce doložil veškeré požadované podklady a ověří jejich správnost a úplnost. V případě nesouladu informací v doložených dokumentech vrátí PM konečnému příjemci dokumenty neprodleně k opravě. Konečný příjemce vrátí opravené dokumenty ve lhůtě 5 pracovních dní od doručení zprávy. Pokud během realizace proběhly v projektu změny, pak tyto změny musí být odsouhlaseny PM před zahájením ověření!

V rámci ověření podkladů PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

- fotodokumentace z průběhu realizace stavby (fotodokumentace musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření vč. původního stavu),
- fotodokumentace po finálním ukončení fyzické realizace (fotodokumentace musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření),
- geodetické zaměření či dokumentaci skutečného provedení stavby dle vyhlášky MMR č. 405/2017 Sb., v podrobnosti odpovídající charakteru a rozsahu prací (v případě revitalizace vodního toku např. zaměření nově zřizovaného říčního pásu a příčných řezů v hustotě odpovídající délce revitalizovaného úseku vodního toku) - v dokumentaci či geodetickém zaměření musí být informace o hodnotě indikátorů, ke které se příjemce dotace zavázal),
- kolaudační souhlas/rozhodnutí s nabytím právní moci (pokud akce nepodléhá kolaudaci, doloží příjemce protokol o převzetí díla), oznámení o ukončení udržovacích prací,
- v případě nejasností si hodnotitel může vyžádat stavební deník akce,

- v případě odbahnění říčního ramene zaměření stavu po realizaci opatření způsobilou osobou², které bude obsahovat výškopisné a polohopisné zaměření dna, podélný řez a příčné řezy v hustotě odpovídající velikosti říčního ramene,
- v případě odtěžení sedimentu doklad o skutečném množství odtěženého sedimentu v m³, potvrzený odborně způsobilou osobou³,
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje)
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech).

4.1.3.2 Ověření v terénu

Ověření v terénu se u opatření revitalizace a renaturace vodních toků a jejich niv provádí pouze vizuálně a za vhodných klimatických podmínek. V případě vizuálního nesouladu si PM vyžádá od projektanta nebo konečného příjemce vysvětlení.

PM na místě realizace vizuálně ověří, zda umístění revitalizace odpovídá lokalizaci z geodetického zaměření či DSP. Dále vizuálně ověří, zda tvar koryta, sklony, způsob přírodě blízkého členění a stabilizace koryta, opatření podporující korytotvorné procesy odpovídají předložené dokumentaci. V případě odbahnění říčního ramene musí PM vizuálně ověřit sklony, rozsah litorálního pásma a případné technické objekty a místo uložení sedimentu. Jestliže je uložení zeminy/sedimentu jiné, než je místo realizace, dojde PM na místo uložení. V případě uložení na skládku PM místo uložení neověřuje.

Následně PM ověří, zda proběhlo kácení náletů/dřevin a případné výsadby dřevin v rozsahu a místech stanovených v projektové dokumentaci a úklid po realizaci projektu v celé ploše dotčené realizací projektu.

4.2 Odstranění či eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině

Pro podaktivitu dle Příručky AOPK ČR:

1.3.1.5.1.100_04 Odstranění či eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině, ZMV 04 Revitalizace toků, rušení odvodňovacích zařízení

1.6.1.1.1.100_04 Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na vodní toky a jejich nivy (revitalizace a renaturace), slepá ramena, rušení odvodnění, ZMV 04 Revitalizace toků, rušení odvodňovacích zařízení

1.6.1.2.1.100_04 Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na vodní toky a jejich nivy (revitalizace a renaturace), slepá ramena, rušení odvodnění, ZMV 04 Revitalizace toků, rušení odvodňovacích zařízení

4.2.1 Výstupy projektu (indikátory)

Předloží žadatel v rámci ČP k plnění indikátorů, které je součástí ZoR.

04_3 Plocha s realizovanými opatřeními rušení podpovrchového odvodňovacího zařízení nebo rušení povrchového odvodnění (m²)

04_6 Počet přehrázek

4.2.2 Termín ověření

Ověření finančních údajů potřebných k proplacení dotace a podkladů proběhne bezodkladně po jejich doručení, ověření v terénu nejpozději do 30 pracovních dní od doručení podkladů k ŽoP a ZoR.

4.2.3 Ověření výstupů (indikátorů)

4.2.3.1 Ověření podkladů

PM ověří, zda příjemce doložil veškeré požadované podklady a ověří jejich správnost a úplnost. V případě

² Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

³ Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

nesouladu informací v doložených dokumentech vrátí PM konečnému příjemci dokumenty neprodleně k opravě. Konečný příjemce vrátí opravené dokumenty ve lhůtě 5 pracovních dní od doručení zprávy. Pokud během realizace proběhly v projektu změny, pak tyto změny musí být odsouhlaseny PM před zahájením ověření!

V rámci ověření podkladů PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

- fotodokumentace z průběhu realizace stavby (musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření, vč. fotodokumentace podpovrchových odvodňovacích zařízení před zasypaním),
- fotodokumentace po ukončení fyzické realizace (musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření),
- geodetické zaměření či dokumentace skutečného provedení stavby (v dokumentaci či geodetickém zaměření musí být informace o hodnotě indikátorů, ke které se příjemce dotace zavázal),
- kolaudační souhlas/rozhodnutí s nabytím právní moci (pokud akce nepodléhá kolaudaci, např. územní řízení, ověří se protokol o převzetí díla),
- zápisy z kontrolních dnů,
- v případě nejasností si může hodnotitel vyžádat stavební deník akce
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje)
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech).

V případě realizace přehrážek v rámci podaktivity 1.3.1.5.1.100_04 se ověření provádí dle kapitoly 3.

4.2.3.2 Ověření v terénu

Ověření v terénu se u opatření odstranění či eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině provádí pouze vizuálně a za vhodných klimatických podmínek. V případě vizuálního nesouladu si PM vyžádá od projektanta nebo konečného příjemce vysvětlení.

Projekt musí naplňovat účel projektu a interní indikátor, ke kterému se žadatel zavázal, tj. plochu s realizovanými opatřeními rušení podpovrchového odvodňovacího zařízení nebo rušení povrchového odvodnění (m²). PM na místě realizace vizuálně ověří, zda celková plocha a umístění opatření odpovídá lokalizaci dle geodetického zaměření nebo z DSP, včetně finální celkové délky zásypů anebo provedení clon.

Následně PM ověří, zda proběhlo kácení náletů/dřevin v rozsahu a místech stanovených v projektové dokumentaci a úklid po realizaci projektu v celé ploše dotčené realizací projektu.

Žádoucí je častější přítomnost PM během realizace projektu, zvláště pak během řešení klíčových míst v rámci podpovrchového odvodnění, kdy budou podzemní odvodňovací zařízení odkryta před opětovným zasypaním. Četnost návštěv nicméně záleží na povaze konkrétního projektu a podmínkách dané lokality.

PM dále ověří závazné podmínky dané právním aktem.

V případě realizace přehrážek v rámci podaktivity 1.3.1.5.1.100_04 se ověření provádí dle kapitoly 3.

5 Péče o travinné ekosystémy, vřesoviště a rákosiny

Pro podaktivity dle Příručky AOPK ČR:

1.6.1.1.1.100_05 Péče o travinné ekosystémy, vřesoviště a rákosiny, ZMV 05 Travinné ekosystémy
1.6.1.2.1.100_05 Péče o travinné ekosystémy, vřesoviště a rákosiny, ZMV 05 Travinné ekosystémy

5.1 Výstupy projektu (indikátory)

Předloží žadatel v rámci ČP k plnění indikátorů, které je součástí ZoR.

05_1 Plocha sečených porostů (ha)

05_2 Plocha pasených porostů (ha)
 05_3 Plocha s vyhrabanou stařinou (ha)
 05_4 Plocha s odstraněnými nevhodnými dřevinami/odstraněného náletu/nárostu (ha)
 05_5 Počet zlikvidovaných dřevin injektáží (ks)
 05_6 Plocha narušeného či strženého drnu (m²)
 05_7 Plocha ošetřená pojezdem těžké mechanizace (ha)
 05_8 Plocha zatravnění/založeného travníku (m²)
 Par_3 Odstraněné dřeviny (ks)

5.2 Termín ověření

Ověření finančních údajů potřebných k proplacení dotace a podkladů proběhne bezodkladně po jejich doručení, ověření v terénu nejpozději do 10 pracovních dní (v případě pastvy nebo seče) nebo 30 pracovních dní (v případě ostatních činností) od doručení podkladů k ŽoP a ZoR.

5.3 Ověření výstupů (indikátorů)

5.3.1 Ověření podkladů

PM ověří, zda příjemce doložil veškeré požadované podklady a ověří jejich správnost a úplnost. V případě nesouladu informací v doložených dokumentech vrátí PM konečnému příjemci dokumenty neprodleně k opravě. Konečný příjemce vrátí opravené dokumenty ve lhůtě 5 pracovních dní od doručení zprávy. Pokud během realizace proběhly v projektu změny, pak tyto změny musí být odsouhlaseny PM před zahájením ověření!

V rámci ověření podkladů PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

- fotodokumentace z průběhu realizace (fotodokumentace musí vystihovat celkovou i detailní situaci z realizovaného opatření). Fotografie musí zahrnovat každou dílčí plochu, pokud jsou od sebe vzdáleny nebo odděleny, tj. pokud není možné zdokumentovat dílčí plochy nebo jejich část společnou fotografií, v případě mozaikové seče nebo obsekávání fotodokumentace detailu ponechaných plošek vegetace apod.,
- fotodokumentace po ukončení fyzické realizace (fotodokumentace musí vystihovat celkovou situaci i podstatné detaily,
- aktuální mapové podklady vhodného měřítka a druhu umožňující identifikaci rozsahu realizovaného opatření se předkládají pouze při provedení odlišném od schválené projektové dokumentace (např. posunutí seče v rámci lokality apod.).
- protokol o převzetí díla nebo ČP o ukončení prací v případě realizace svépomocí,
- kopie složení/míchacího protokolu osevní směsi v případě zakládání travníků⁴
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje)
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech),
- Doklady deklarující množství likvidovaného klestu – štěpky (stasky, záznamy, výpisy, fotografie).

5.3.2 Ověření v terénu

PM v místě projektu ověří, zda realizace odpovídá navrhovaným technickým parametrům z PD a zda došlo k dosažení cílové hodnoty indikátorů. V případě, že se opatření realizuje na více lokalitách, PM provede ověření splnění podmínek na každé jednotlivé lokalitě. Pokud se ale bude seč/pastva realizovat vícekrát v roce a opakovaně po dobu několik let (běžné pro travní management), v případě průběžného ověření před ukončením realizace provede PM ověření splnění podmínek na náhodném vzorku lokalit. PM by měl pro ověření realizace projektu vyjet na lokalitu pouze při vhodných klimatických podmínkách (např. před napadením sněhu). PM ověřuje pomocí GPS, zda prostorové umístění realizace opatření odpovídá předloženému návrhu z dokumentace projektu (dále jen „DP“). Dále také ověřuje, zda uložení vzniklé biomasy v místě realizace (posečené a shrabané travní biomasy, dřevní biomasy) odpovídá návrhu z DP.

⁴ V případě získání osiva samosběrem je tato skutečnost doložena čestným prohlášením, že provedení proběhlo v souladu se schválenou projektovou dokumentací.

PM provede ověření realizovaného opatření pomocí adekvátních měřících zařízení. Pro ověření indikátorů plocha hodnotitel s pomocí tabletu opatřeným GPS lokátorem a aplikací pro obsluhu GPS obejde plochu realizovaného opatření (seč, pastva, vyhrabání stařiny, odstranění nevhodných dřevin/náletu/nárostu) a zadá dostatečný počet bodů tak, aby aplikace přesně vykreslila plochu opatření. Pro ověření GPS bodů použije PM dálkoměr, kterým změří dva protilehlé body plochy a ověří, zda vzdálenost odpovídá vzdálenosti uvedené dle GPS (v případě rovnoměrné mozaikové seče změří PM vzdálenost okrajových bodů jednotlivých sečených ploch, menší vzdálenosti lze měřit pásmem). Popřípadě může PM provést ověření indikátorů plocha pomocí pásma, kterým si změří délku obvodu plochy realizovaného opatření. Obvod plochy realizovaného opatření získá PM po zákresu realizovaného opatření do aplikace ISOP. Ověřovací měření PM provede 2x a výsledné hodnoty zprůměruje. Pro ověření výšky sečeného travního porostu a rákosin PM použije měřítko, kterým změří výšku porostu nad zemí (výšku porostu rákosin nad hladinou vody) na více (3-5) náhodných místech sečené plochy, výsledné hodnoty zprůměruje. Naměřené hodnoty následně PM porovná s údaji v DP a tím ověří, zda projekt naplňuje účel projektu a indikátory, ke kterým se žadatel zavázal.

PM při obchůzce plochy realizovaných opatření vizuálně ověřuje **u seče a pastvy** (ne)narušení travního drnu (ne)narušení drnu musí být dle DP, způsob narušení je zvolen dle cílového druhu a nesmí být narušen tam, kde nemá být dle DP), (ne)mulčování (musí být dodrženo (ne)mulčování, tam kde být dle DP (ne)má). **U pastvy** PM vizuálně ověří nenarušení mokřadu pastvou (pastva musí být provedena druhem zvířat zvolených v DP, aby nebyl povrch nadměrně zatížen), zda byly odstraněny nedopasky (nedopasky musí být odstraněny v rozsahu dle DP, pokud ale obsahují invazní druh, musí být odstraněny všechny), nepoškození dřevin určených k ponechání okusem nebo drbáním (nesmí dojít k poškození nebo neponechání dřevin). **U seče** PM vizuálně ověří dodržení mozaikovitě seče (ověří, zda byly ponechány plošky v souladu s DP. **U seče, pastvy a u vyhrabání stařiny** PM vizuálně ověří odklizení travní hmoty/vyhrabané biomasy (travní hmota/biomasa musí být odklizená z plochy realizovaného opatření a umístěna na předem určené místo). **U odstranění nevhodných dřevin** PM vizuálně ověří odstranění klestu a vzniklé biomasy, včetně odstranění výmladků. Je-li součástí projektu **odstranění stávajících dřevin**, ověřuje PM i tuto činnost. Individuální kácení dřeviny, případně odstranění pařezu, porovná s DP, konkrétně s výkresem stávajícího stavu, inventarizací dřevin a fotodokumentací původního stavu před realizací projektu. Při kácení, kdy nedochází k odstranění pařezů, může projektový manažer ověřit průměr pařezu přeměřením vhodnými měřidly. V případě, že je součástí kácení V případě, že je součástí DP likvidace klestu štěpkováním, musí PM toto deklarované množství dle DP ověřit. Pokud je likvidovaná štěpka v době konání ověření výstupů projektu stále na dané lokalitě, PM ověří množství materiálu vhodnými měřidly (metr, pásmo) Pokud už se na předmětné lokalitě štěpka již nenachází, PM ověří množství deklarované štěpky doložením relevantních dokladů od žadatele (stasky, záznamy, výpisy, fotografie).

U dřevin **likvidovaných injektáží** PM vizuálně ověří stav a provedení činnosti (odumírající listová plocha, počet vyvrtaných otvorů či záseků). Následně PM provede vizuální ověření dalších technických parametrů realizace. PM při obchůzce plochy realizovaných opatření ověří **u narušení/stržení drnu**, zapojení drnu a mezernatost porostu, vč. nepřítomnosti stařiny.

Ověření **založeného nebo obnoveného travního/travobylinného porostu** spočívá ve vizuálním ověření předmětné plochy. Povrch musí odpovídat technologii založení (sadovnická, zemědělská, hydroosev apod.). Plocha musí být bez biotických zbytků a odpadů včetně kamenů znemožňujících řádnou údržbu. Složení osiva se ověřuje porovnáním míchacího protokolu nebo složení dodaného příjemcem dotace s popisem složení uvedeným v DP. Plochy založených či obnovených travních/travobylinných porostů může PM ověřit vhodnými měřicími pomůckami. Postup měření závisí na tvaru a velikosti plochy a je plně na uvážení PM (měření pásmem, laserovým dálkoměrem, tabletem s integrovanou GPS). Následná péče o trávníky se realizuje výhradně sečením. Travní/travobylinný porost by měl být souvislý, zapojený, bez nežádoucích plevelů a náletových dřevin nebo stařiny.

PM dále ověří dodržení dalších specifických podmínek stanovených v právním aktu.

6 Pořizování plánů ÚSES, studií a územních studií

Pro podaktivitu dle Příručky AOPK ČR:

1.3.2.1.1.095_06 Zpracování studie systému sídelní zeleně, ZMV 06 Studie a plány

1.3.2.1.2.095_06 Zpracování územní studie krajiny, ZMV 06 Studie a plány

1.3.2.1.3.095_06 Zpracování plánu ÚSES, ZMV 06 Studie a plány

6.1 Výstupy projektu (indikátory)

Předloží žadatel v rámci ČP k plnění indikátorů, které je součástí ZoR.

06_1 Plocha území, pro které je dokumentace nebo plán zpracován (ha)
 Par_1 Plocha území, pro které je studie systému sídelní zeleně zpracována (ha)
 Par_2 Plocha území, pro které je územní studie krajiny zpracována (ha)
 Par_3 Plocha území, pro které je plán ÚSES zpracován (ha)

6.2 Termín ověření

Ověření finančních údajů potřebných k proplacení dotace a podkladů proběhne bezodkladně po jejich doručení, nejpozději do 30 pracovních dní od doručení podkladů k ŽoP a ZoR.

6.3 Ověření výstupů (indikátorů)

6.3.1 Ověření podkladů

PM ověří, zda příjemce doložil veškeré požadované podklady a ověří jejich správnost a úplnost. V případě nesouladu informací v doložených dokumentech vrátí PM konečnému příjemci dokumenty neprodleně k opravě. Konečný příjemce vrátí opravené dokumenty ve lhůtě 5 pracovních dní od doručení zprávy. Pokud během realizace proběhly v projektu změny, pak tyto změny musí být odsouhlaseny PM před zahájením ověření!

Na rozdíl od většiny opatření probíhá ověření plánů a studií pouze na základě doložených podkladů a finálních výstupů. K výkonu této činnosti využije projektový manažer pouze PC s připojením k internetu.

V rámci ověření podkladů PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

- protokol o převzetí plánu územního systému ekologické stability / územní studie krajiny / studie systému sídelní zeleně (dále jen „SSSZ/ÚSK/plán ÚSES“) konečným příjemcem podpory od příslušného zpracovatele územně analytických podkladů.
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje)
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech).

Pro studie systému sídelní zeleně:

- zpracovaná studie systému sídelní zeleně,
SSSZ musí splňovat platné a závazné náležitosti dle Metodického rámce pro zpracování studie systému sídelní zeleně (MŽP 2023).
- jméno a číslo autorizace České komory architektů (dále jen „ČKA“) předepsaného zpracovatele SSSZ,
Předepsaným zpracovatelem pro SSSZ je autorizovaný architekt pro obor krajinářská architektura (autorizace A.3 ČKA) nebo s autorizací, která autorizaci pro obor krajinářská architektura v plném rozsahu zahrnuje.
SSSZ může být zpracována jako územní studie. V takovém případě je členem zpracovatelského týmu 1) autorizovaný architekt pro obor územní plánování (autorizace A.2 ČKA) nebo s autorizací, která autorizaci pro obor územní plánování v plném rozsahu zahrnuje a 2) autorizovaný architekt pro obor krajinářská architektura (autorizace A.3 ČKA) nebo s autorizací, která autorizaci pro obor krajinářská architektura v plném rozsahu zahrnuje. Požadavek podle bodů 1) a 2) musí být naplněn dvěma rozdílnými osobami.
- kopie registračního listu pro vložení do Evidence územně plánovací činnosti iLAS v případě zpracování SSSZ jako územní studie.

Pro územní studie krajiny:

- zpracovaná územní studie krajiny,
ÚSK musí splňovat platné a závazné náležitosti dle Zadání územní studie krajiny pro správní obvod ORP (MMR, MŽP a SPÚ 2023),
- jméno a číslo autorizace ČKA předepsaného zpracovatele ÚSK,
Předepsaným zpracovatelem pro ÚSK je 1) autorizovaný architekt pro obor územní plánování (autorizace A.2 ČKA) nebo s autorizací, která autorizaci pro obor územní plánování v plném rozsahu

zahrnuje a 2) autorizovaný architekt pro obor krajinářská architektura (autorizace A.3 ČKA) nebo s autorizací, která autorizaci pro obor krajinářská architektura v plném rozsahu zahrnuje. Požadavek podle bodů 1) a 2) musí být naplněn dvěma rozdílnými osobami.

- soupis termínů a formy projednání ÚSK s dotčenými obcemi, veřejností a orgány ochrany přírody,
- kopie registračního listu pro vložení do Evidence územně plánovací činnosti iLAS.

Pro plány ÚSES:

- zpracovaný plán ÚSES,
Plány ÚSES musí splňovat platné a závazné náležitosti dle Metodiky vymezování územního systému ekologické stability (MŽP 2017), Příručky ke zpracování plánu místního ÚSES (pro správní obvod ORP) a Standardu péče o přírodu a krajinu SPPK 01 002 Vytváření ÚSES (plány a projekty).
- jméno a číslo autorizace ČKA předepsaného zpracovatele plánu ÚSES,
Předepsaným zpracovatelem plánu ÚSES je autorizovaný projektant územních systémů ekologické stability (autorizace A.3.1 ČKA),
- soupis termínů projednání plánu ÚSES s příslušnými úřady řešeného území a navazujících území (orgány ochrany přírody a územního plánování),
- zakres navržených prvků ÚSES a sousedících prvků prokazujících jejich návaznost mimo řešené území obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“).

6.3.2 Ověření v terénu

Vzhledem k charakteru opatření ověření v terénu u zpracování studií a plánů (SSSZ/ÚSK/ÚSES) neprobíhá.

7 Vegetační prvky v krajině a sídlech, vč. skladebných prvků ÚSES (mimo les)

Pro podaktivitu dle Příručky AOPK ČR:

- 1.3.1.2.1.080_07 Vegetační krajinné prvky (včetně skladebných prvků ÚSES), ZMV 07 Vegetační krajinné prvky
- 1.3.1.2.1.100_07 Vegetační krajinné prvky (založení prvků ÚSES), ZMV 07 Vegetační krajinné prvky
- 1.3.1.4.1.085_07 Zakládání a obnova veřejné sídelní zeleně, ZMV 07 Vegetační krajinné prvky
- 1.3.1.4.1.090_07 Zakládání a obnova veřejné sídelní zeleně vyplývající ze SSSZ, ZMV 07 Vegetační krajinné prvky
- 1.6.1.1.1.100_07 Péče o biotopy ohrožených druhů vázaných na dřeviny rostoucí mimo les – vegetační prvky, ZMV 07 Vegetační krajinné prvky
- 1.6.1.2.1.100_07 Péče o předměty ochrany vázané na dřeviny rostoucí mimo les - vegetační prvky, ZMV 07 Vegetační krajinné prvky

7.1 Výstupy projektu (indikátory)

Předloží žadatel v rámci ČP k plnění indikátorů, které je součástí ZoR.

- 07_1 Plocha ošetřených keřů v zápoji (m²)
- 07_2 Plocha zatravnění/založeného trávníku (m²)
- 07_3 Počet vysazených stromů v sídle (ks)
- 07_4 Počet vysazených stromů mimo sídlo (ks)
- 07_5 Počet vysazených keřů (ks)
- 07_6 Počet ošetřených stromů (ks)
- 07_7 Počet ošetřených keřů (ks)

7.2 Termín ověření

Ověření finančních údajů potřebných k proplacení dotace a podkladů proběhne bezodkladně po jejich doručení, ověření v terénu nejpozději do 30 pracovních dní od doručení podkladů k ŽoP a ZoR.

7.3 Ověření výstupů (indikátorů)

7.3.1 Ověření podkladů

PM ověří, zda příjemce doložil veškeré požadované podklady a ověří jejich správnost a úplnost. V případě nesouladu informací v doložených dokumentech vrátí PM konečnému příjemci dokumenty neprodleně k opravě. Konečný příjemce vrátí opravené dokumenty ve lhůtě 5 pracovních dní od doručení zprávy. Pokud během realizace proběhly v projektu změny, pak tyto změny musí být odsouhlaseny PM před zahájením ověření!

V rámci ověření podkladů v případě neetapového projektu či první etapou projektu etapového PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

- fotodokumentace z průběhu realizace (musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření, včetně výsadbové jámy a kořenové části rostlin),
- fotodokumentace po ukončení fyzické realizace (musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření),
- protokol o převzetí díla nebo ČP o ukončení prací v případě realizace svépomocí nebo kolaudační souhlas/rozhodnutí (u stavebních projektů např. v případě kombinovaných projektů tůň s doprovodnou výsadbou),
- aktuální mapové podklady vhodného měřítka a druhu umožňující identifikaci rozsahu realizovaného opatření,
- kopie složení/míchacího protokolu osevní směsi v případě zakládání trávníků⁵,
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje),
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech),
- doklady deklarující množství likvidovaného klesu – štěpky (stasky, záznamy, výpisy, fotografie).

V rámci ověření podkladů v případě druhých, třetích či čtvrtých etap projektu etapového (následná péče o nově vysazené dřeviny) PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

- fotodokumentace z průběhu realizace,
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje),
- protokol o převzetí díla nebo ČP o ukončení prací v případě realizace svépomocí,
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech a v případě, kdy je realizátor následné péče odlišný od realizátora výsadeb),
- aktuální mapové podklady vhodného měřítka a druhu umožňující identifikaci rozsahu realizovaného opatření se předkládají pouze při provedení odlišném od schválené projektové dokumentace (např. posunutí výsadeb apod.).

7.3.2 Ověření v terénu

PM v místě projektu ověří, zda realizace odpovídá navrhovaným parametrům z DP a zda došlo k dosažení cílové hodnoty indikátorů.

Výsadby dřevin

V rámci projektu je veškerá výsadba dřevin považována za jednu etapu. V případě, že výsadby dřevin budou rozplánovány na více let, konec této etapy končí s ukončením výsadby poslední dřeviny.

Po příchodu na lokalitu musí PM ověřit, zda aktuální mapový podklad reflektuje skutečný stav na lokalitě. PM ověří především druh, případně kultivar, či velikost sazenice. Dále změří výsadbový spon, rozměry plošných výsadeb či vzdálenosti od význačných bodů na lokalitě (stávající dřeviny, budovy, komunikace) pomocí vyhovujících měřidel vzdálenosti (dle měřených délek lze použít měřicí kolečko, pásmo, svinovací metr) či tabletu s integrovanou GPS.

⁵ V případě získání osiva samosběrem je tato skutečnost doložena čestným prohlášením, že provedení proběhlo v souladu se schválenou projektovou dokumentací.

V případě individuálních výsadeb dřevin (zakládáných jinak než lesnickým způsobem), výsadeb lesnickým způsobem na jednotlivých plochách menších než 100 m² a výsadeb keřů v zápoji na jednotlivých plochách menších než 100 m², PM spočítá všechny sazenice a ověří, zda výsadbový materiál odpovídá specifikaci uvedené v DP, především druh, případně kultivar či velikost sazenice. Velikost sadebního materiálu, např. výška či obvod kmene, PM změří namátkově pomocí odpovídajících pomůcek – pásmo, svinovací metr.

V případě výsadeb zakládáných lesnickým způsobem a výsadeb keřů v zápoji na jednotlivých plochách větších než 100 m² si PM pomocí vyměřovacích kolíků a provázku vymezí podle svého uvážení přibližně čtvercovou ověřovací plochu o hraně 10 x 10 m, na které spočítá všechny vysazené dřeviny. Výsledek extrapoluje na celou deklarovanou plochu výsadeb. Pokud tvar osázené plochy neumožní umístit do ní čtverec o hraně 10 x 10 m, musí si PM zvolit jiný tvar ověřovací plochy, která nebude svojí výměrou menší než 100 m².

Způsob provedení výsadeb musí být v souladu s aktuálním mapovým podkladem. PM se při ověření zaměří zejména na kvalitu výsadby, zda sazenice nejsou poškozené, kořenový krček je vůči zemině ve správné výšce, typ a způsob kotvení, zda úvazky plní svou funkci, aniž by omezovaly dřevinu v růstu, způsob mechanické ochrany dřeviny, způsob zhotovení a funkčnosti závlahové mísy, druh a množství použité mulče, provedení povýsadbového řezu nebo vlhkost půdy v závlahové míse.

Následná péče o vysazené dřeviny

Součástí projektů, které obsahují výsadbu dřevin, může být i rozvojová péče o tyto výsadby. Tato následná péče může být podpořena až po dobu tří let od ukončení etapy výsadby dřevin. Za etapu se považuje každý jednotlivý rok následné péče. V případě jarních výsadeb lze během jednoho kalendářního roku podat dvě ŽoP. První ŽoP za vlastní výsadbu (např. v dubnu) a druhou ŽoP za provedení prvního roku (vegetačního období) následné péče (např. v listopadu).

PM ověří vizuálně vitalitu a zdravotní stav dřevin (tvorba asimilačního aparátu a nových přírůstků v koruně/chřadnutí, usychání, poškození) a zda jsou prováděny činnosti, jež jsou popsány v DP.

V případě individuálních výsadeb se jedná zejména o provádění výchovného řezu, ověření kotvicích a ochranných prvků, zda rostlinu nepoškozuje či neomezují v růstu, dále pak doplňování mulče a udržování závlahové mísy odplevelené a prokypřené. Zemina v míse musí být dostatečně vlhká, což je známka správně provedené závlahy. Zejména správné a dostatečné provádění závlahy je obtížné posoudit, proto musí být tato činnost dobře zdokumentována příjemcem dotace v povinné fotodokumentaci.

V případě výsadeb zakládáných lesnickým způsobem a keřů v zápoji sazenice nesmí být zarostlé buřeny, případná skupinová ochrana realizovaná oplocenkou musí být funkční. Prováděné činnosti musí být v souladu s pracemi uvedenými v DP např. doplnění mulče, nátěr repelenty proti okusu apod.

Ošetření dřevin

PM ověří počet individuálně ošetřených dřevin a provede vizuálně, je-li to nutné i s pomocí dalekohledu, způsob ošetření (řezu či instalace bezpečnostní vazby) jestli proběhlo v souladu s návrhem uvedeným v DP. V případě, že je součástí ošetření dřevin i likvidace křesťáků štěpkováním, musí PM toto deklarované množství dle DP ověřit. Pokud je likvidovaná štěpka v době konání ověření výstupů projektu stále na dané lokalitě, PM ověří množství materiálu vhodnými měřidly (metr, pásmo). Pokud už se na předmětné lokalitě štěpka již nenachází, PM ověří množství deklarované štěpky doložením relevantních dokladů od žadatele (stasky, záznamy, výpisy, fotografie). Plochy ošetřených keřů v zápoji porovná s aktuálními mapovými podklady vhodného měřítku. Při pochybnostech, zda skutečnost je v souladu s těmito podklady, může toto ověřit vhodnými měřicími pomůckami. Postup měření závisí na tvaru plochy a je plně na uvážení projektového manažera (měření pásmem, laserovým dálkoměrem, tabletem s integrovanou GPS).

Trávníky

Ověření založeného nebo obnoveného travního/travobylinného porostu spočívá ve vizuálním ověření předmětné plochy. Povrch musí odpovídat technologii založení (sadovnická, zemědělská, hydroseiv apod.). Plocha musí být bez biotických zbytků a odpadů včetně kamenů znemožňujících řádnou údržbu. Složení osiva se ověřuje porovnáním míchacího protokolu nebo složení dodaného příjemcem dotace s popisem složení uvedeným v DP. Plochy založených či obnovených travních/travobylinných porostů může PM ověřit vhodnými měřicími pomůckami. Postup měření závisí na tvaru a velikosti plochy a je plně na uvážení PM (měření pásmem, laserovým dálkoměrem, tabletem s integrovanou GPS). Následná péče o trávníky se realizuje výhradně sečením. Travní/travobylinný porost by měl být souvislý, zapojený, bez nežádoucích plevelů a náletových dřevin nebo stařiny.

Následná péče o trávníky

Následná péče o trávníky se realizuje výhradně sečením. Travní/travobylinný porost by měl být souvislý, zapojený, bez nežádoucích plevelů a náletových dřevin nebo stařiny.

Kácení

Je-li součástí projektu odstranění stávajících dřevin, ověřuje PM i tuto činnost. Individuální kácení dřevin, případně odstranění pařezu, porovná s DP, konkrétně s výkresem stávajícího stavu, inventarizací dřevin

a fotodokumentací původního stavu před realizací projektu. Při kácení, kdy nedochází k odstranění pařezů, může projektový manažer ověřit průměr pařezu přeměřením vhodnými měřidly. V případě, že je součástí kácení i likvidace klestu štěpkováním, musí PM toto deklarované množství dle DP ověřit. Pokud je likvidovaná štěпка v době konání ověření výstupů projektu stále na dané lokalitě, PM ověří množství materiálu vhodnými měřidly (metr, pásma). Pokud už se na předmětné lokalitě štěпка již nenachází, PM ověří množství deklarované štěcky doložením relevantních dokladů od žadatele (stasky, záznamy, výpisy, fotografie).

Protierozní ochrana

Ověření terénních modelací probíhá vizuálně, zda je provedení v souladu se schválenou DP. Při zjevném nesouladu PM ověří parametry terénních úprav vhodnými měřidly např. délku nebo šířku zatravněných mezí či průlehů apod. Postup měření závisí na tvaru a velikosti útvaru a je plně na uvážení PM (měření pásmem, laserovým dálkoměrem, tabletem s integrovanou GPS).

Případné osazení či osetí vegetací se ověřuje dle příslušného odstavce uvedeného výše.

8 Opatření v lesních ekosystémech

Pro podaktivitu dle Příručky AOPK ČR:

1.6.1.1.1.100_08 Péče o lesní stanoviště, ZMV 08 Lesní ekosystémy

1.6.1.2.1.100_08 Péče o lesní stanoviště, ZMV 08 Lesní ekosystémy

8.1 Výstupy projektu (indikátory)

Předloží žadatel v rámci ČP k plnění indikátorů, které je součástí ZoR.

08_8 Plocha ošetřených keřů v zápoji (m²)

08_9 Počet vysazených stromů v sídle (ks)

08_10 Počet vysazených stromů mimo sídlo (ks)

08_11 Počet vysazených keřů (ks)

08_12 Počet ošetřených stromů (ks)

08_13 Počet ošetřených keřů (ks)

8.2 Termín ověření

Ověření finančních údajů potřebných k proplacení dotace a podkladů proběhne bezodkladně po jejich doručení, ověření v terénu nejpozději do 30 pracovních dnů od doručení podkladů k ŽoP a ZoR.

8.3 Ověření výstupů (indikátorů)

8.3.1 Ověření podkladů

PM ověří, zda příjemce doložil veškeré požadované podklady a ověří jejich správnost a úplnost. V případě nesouladu informací v doložených dokumentech vrátí PM konečnému příjemci dokumenty neprodleně k opravě. Konečný příjemce vrátí opravené dokumenty ve lhůtě 5 pracovních dnů od doručení zprávy. Pokud během realizace proběhly v projektu změny, pak tyto změny musí být odsouhlaseny PM před zahájením ověření!

V rámci ověření podkladů v případě neetapového projektu či první etapou projektu etapového PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

- fotodokumentace z průběhu realizace (musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření, včetně výsadbové jámy a kořenové části rostlin),
- fotodokumentace po ukončení fyzické realizace (musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření),
- protokol o převzetí díla nebo ČP o ukončení prací v případě realizace svépomocí nebo kolaudační souhlas/rozhodnutí (u stavebních projektů např. v případě kombinovaných projektů tůň s doprovodnou výsadbou),
- aktuální mapové podklady vhodného měřítko a druhu umožňující identifikaci rozsahu realizovaného opatření,
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje)
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech),

- doklady deklarující množství likvidovaného klestu – štěpky (stasky, záznamy, výpisy, fotografie)

V rámci ověření podkladů v případě druhých, třetích či čtvrtých etap projektu etapového (následná péče o nově vysazené dřeviny) PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

- fotodokumentace z průběhu realizace,
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje),
- protokol o převzetí díla nebo ČP o ukončení prací v případě realizace svépomocí
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech a v případě, kdy je realizátor následné péče odlišný od realizátora výsadeb),
- aktuální mapové podklady vhodného měřítka a druhu umožňující identifikaci rozsahu realizovaného opatření se předkládají pouze při provedení odlišném od schválené projektové dokumentace (např. posunutí výsadeb apod.).

8.3.2 Ověření v terénu

PM v místě projektu ověří, zda realizace odpovídá navrhovaným parametrům z DP a zda došlo k dosažení cílové hodnoty indikátorů.

Výsadby dřevin

V rámci projektu je veškerá výsadba dřevin považována za jednu etapu. V případě, že výsadby dřevin budou rozplánovány na více let, konec této etapy končí s ukončením výsadby poslední dřeviny.

Po příchodu na lokalitu musí PM ověřit, zda aktuální mapový podklad reflektuje skutečný stav na lokalitě. PM ověří především druh, případně kultivar, či velikost sazenice. Dále změří výsadbový spon, rozměry plošných výsadeb či vzdálenosti od význačných bodů na lokalitě (stávající dřeviny, budovy, komunikace) pomocí vyhovujících měřidel vzdálenosti (dle měřených délek lze použít měřicí kolečko, pásma, svinovací metr) či tabletu s integrovanou GPS.

V případě individuálních výsadeb dřevin (zakládáných jinak než lesnickým způsobem), výsadeb lesnickým způsobem na jednotlivých plochách menších než 100 m² a výsadeb keřů v zápoji na jednotlivých plochách menších než 100 m², PM spočítá všechny sazenice a ověří, zda výsadbový materiál odpovídá specifikaci uvedené v DP, především druh, případně kultivar či velikost sazenice. Velikost sadebního materiálu, např. výška či obvod kmene, PM změří namátkově pomocí odpovídajících pomůcek – pásma, svinovací metr.

V případě výsadeb zakládáných lesnickým způsobem a výsadeb keřů v zápoji na jednotlivých plochách větších než 100 m² si PM pomocí vyměřovacích kolíků a provázku vymezí podle svého uvážení přibližně čtvercovou ověřovací plochu o hraně 10 x 10 m, na které spočítá všechny vysazené dřeviny. Výsledek extrapoluje na celou deklarovanou plochu výsadeb. Pokud tvar osázené plochy neumožní umístit do ní čtverec o hraně 10 x 10 m, musí si PM zvolit jiný tvar ověřovací plochy, která nebude svojí výměrou menší než 100 m².

Způsob provedení výsadeb musí být v souladu s aktuálním mapovým podkladem. PM se při ověření zaměří zejména na kvalitu výsadby, zda sazenice nejsou poškozené, kořenový krček je vůči zemině ve správné výšce, typ a způsob kotvení, zda úvazky plní svou funkci, aniž by omezovaly dřevinu v růstu, způsob mechanické ochrany dřeviny, způsob zhotovení a funkčnosti závlahové mísy, druh a množství použité mulče, provedení povýsadbového řezu nebo vlhkost půdy v závlahové míse.

Následná péče o vysazené dřeviny

Součástí projektů, které obsahují výsadbu dřevin, může být i rozvojová péče o tyto výsadby. Tato následná péče může být podpořena až po dobu tří let od ukončení etapy výsadby dřevin. Za etapu se považuje každý jednotlivý rok následné péče. V případě jarních výsadeb lze během jednoho kalendářního roku podat dvě ŽoP. První ŽoP za vlastní výsadbu (např. v dubnu) a druhou ŽoP za provedení prvního roku (vegetačního období) následné péče (např. v listopadu).

PM ověří vizuálně vitalitu a zdravotní stav dřevin (tvorba asimilačního aparátu a nových přírůstků v koruně/chrádnutí, usychání, poškození) a zda jsou prováděny činnosti, jež jsou popsány v DP.

V případě individuálních výsadeb se jedná zejména o provádění výchovného řezu, ověření kotvicích a ochranných prvků, zda rostlinu nepoškozuje či neomezují v růstu, dále pak doplňování mulče a udržování závlahové mísy odplevelené a prokypřené. Zemina v míse musí být dostatečně vlhká, což je známka správně provedené závlivky. Zejména správné a dostatečné provádění závlivky je obtížné posoudit, proto musí být tato činnost dobře zdokumentována příjemcem dotace v povinné fotodokumentaci.

V případě výsadeb zakládáných lesnickým způsobem a keřů v zápoji sazenice nesmí být zarostlé buřením, případná skupinová ochrana realizovaná oplocenkou musí být funkční. Prováděné činnosti musí být v souladu

s pracemi uvedenými v DP např. doplnění mulče, nátěr repelenty proti okusu apod.

Ošetření dřevin

PM ověří počet individuálně ošetřených dřevin a provede vizuálně, je-li to nutné i s pomocí dalekohledu, způsob ošetření (řezu či instalace bezpečnostní vazby) jestli proběhlo v souladu s návrhem uvedeným v DP. V případě, že je součástí ošetření dřevin i likvidace klesu štěpkováním, musí PM toto deklarované množství dle DP ověřit. Pokud je likvidovaná štěpka v době konání ověření výstupů projektu stále na dané lokalitě, PM ověří množství materiálu vhodnými měřidly (metr, pásma). Pokud už se na předmětné lokalitě štěpka již nenachází, PM ověří množství deklarované štěpky doložením relevantních dokladů od žadatele (stasky, záznamy, výpisy, fotografie). Plochy ošetřených keřů v zápoji porovná s aktuálními mapovými podklady vhodného měřítka. Při pochybnostech, zda skutečnost je v souladu s těmito podklady, může toto ověřit vhodnými měřicími pomůckami. Postup měření závisí na tvaru plochy a je plně na uvážení projektového manažera (měření pásmem, laserovým dálkoměrem, tabletem s integrovanou GPS).

9 Podpora druhů a specifických stanovišť

Pro podaktivitu dle Příručky AOPK ČR:

1.6.1.1.1.100_09 Specifická opatření (narušení drnu, stružkování, pojezdy těžkou technikou, asanace kůrovcové hmoty, zviditelnění stěn), ZMV 09 Specifická opatření na podporu druhů a stanovišť

1.6.1.1.2.100_09 Předcházení, minimalizace a náprava škod způsobených vybranými zvláště chráněnými druhy živočichů, ZMV 09 Specifická opatření na podporu druhů a stanovišť

1.6.1.2.1.100_09 Specifická opatření (narušení drnu, stružkování, pojezdy těžkou technikou, asanace kůrovcové hmoty, zviditelnění stěn), ZMV 09 Specifická opatření na podporu druhů a stanovišť

9.1 Výstupy projektu (indikátory)

Předloží žadatel v rámci ČP k plnění indikátorů, které je součástí ZoR.

09_1 Plocha zviditelněné stěny (m²)

09_2 Délka zajištěného oplocení/košáru jako preventivní opatření před škodami ZCHD (m)

09_3 Počet pořízených pasteveckých psů (ks)

09_4 Plocha narušeného či strženého drnu (m²)

09_5 Plocha ošetřená pojezdem těžké mechanizace (ha)

09_6 Délka vytvořené stružky (m)

09_7 Objem ležících kmenů s oloupanou asanovanou kůrovcovou hmotou (m³)

09_8 Plocha s odstraněnými nevhodnými dřevinami/odstraněného náletu/nárůstu (ha) (pouze pro podaktivitu 1.6.1.2.1.100_09)

Par_3 Odstraněné dřeviny (ks) (pouze pro podaktivitu 1.6.1.2.1.100_09)

9.2 Termín ověření

Ověření finančních údajů potřebných k proplacení dotace a podkladů proběhne bezodkladně po jejich doručení, ověření v terénu nejpozději do 30 pracovních dní od doručení podkladů k ŽoP a ZoR.

9.3 Ověření výstupů (indikátorů)

9.3.1 Ověření podkladů

PM ověří, zda příjemce doložil veškeré požadované podklady a ověří jejich správnost a úplnost. V případě nesouladu informací v doložených dokumentech vrátí PM konečnému příjemci dokumenty neprodleně k opravě. Konečný příjemce vrátí opravené dokumenty ve lhůtě 5 pracovních dní od doručení zprávy. Pokud během realizace proběhly v projektu změny, pak tyto změny musí být odsouhlaseny PM před zahájením ověření!

V rámci ověření podkladů PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

U všech opatření na podporu druhů a specifických stanovišť:

- fotodokumentace z průběhu realizace stavby (fotodokumentace musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření vč. fotografie celé plochy realizace a fotografie každé samostatné dílčí

plochy, na které se realizovalo strhávání drnu, fotografie celé plochy realizace a fotografie všech dílčích ploch disturbovaných pojezdy těžkou mechanizací; fotografie detailu použitého polepu a fotografie celé polepené reflexní stěny/budovy; fotografie celé pastviny s realizovaným opatřením a fotografie detailu oplocení/košáru),

- fotodokumentace po finálním ukončení fyzické realizace (fotodokumentace musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření),
- kolaudační souhlas/rozhodnutí s nabytím právní moci (pokud akce nepodléhá kolaudaci, doloží příjemce protokol o převzetí díla nebo ČP o ukončení prací v případě realizace svépomocí),
- v případě nejasností si hodnotitel může vyžádat stavební deník akce,
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje)
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech).
- v případě likvidace klestu doklady deklarující množství likvidovaného klestu – štěpky (stasky, záznamy, výpisy, fotografie).

U preventivních opatření před škodami zvláště chráněných druhů (dále jen „ZCHD“)

- aktuální mapové podklady vhodného měřítka a druhu umožňující identifikaci rozsahu realizovaného opatření se předkládají pouze při provedení odlišném od schválené projektové dokumentace.
- ověření doložených dokladů o původu (průkaz o původu nebo popis) jednotlivých pasteveckých psů
- ověření doložených dokladů k příspěvku na roční veterinární péči o psa pasteveckého plemene.

U pojezdů těžké mechanizace, u narušování a strhávání drnu

- aktuální mapové podklady vhodného měřítka a druhu umožňující identifikaci rozsahu realizovaného opatření se předkládají pouze při provedení odlišném od schválené projektové dokumentace.

9.3.2 Ověření v terénu

PM v místě projektu ověří, zda realizace odpovídá navrhovaným technickým parametrům z DP a zda došlo k dosažení cílové hodnoty indikátorů. V případě, že se opatření realizuje na více lokalitách současně, PM provede ověření splnění podmínek v každém jednom případě. PM musí ověření realizace projektu na lokalitě provést pouze při vhodných klimatických podmínkách (např. před napadením sněhu). PM ověří pomocí GPS, zda prostorové umístění a plocha realizace opatření odpovídá předloženému návrhu z DP. Dále také ověřuje, zda byl vzniklý materiál z lokality odstraněn (u stružkování, narušení/stržení drnu), dle návrhu z DP.

PM provede ověření realizovaného opatření pomocí adekvátních měřících zařízení. Pro ověření indikátorů plochy hodnotitel s pomocí tabletu opatřeným GPS lokátorem obejde plochu realizovaného opatření (u narušení/stržení drnu, pojezdů těžkou mechanizací) a zadá dostatečný počet bodů tak, aby aplikace přesně vykreslila dotčenou plochu. Pro ověření GPS bodů použije PM dálkoměr, kterým změří dva protilehlé body plochy a ověří, zda vzdálenost odpovídá vzdálenosti uvedené dle GPS. Popřípadě může PM provést ověření indikátorů plochy pomocí pásma, kterým si změří délku obvodu plochy realizovaného opatření. Obvod plochy realizovaného opatření získá PM po zákresu realizovaného opatření do aplikace ISOP. Ověřovací měření PM provede 1x. V případě zjevného nesouladu se měření provede opakovaně.

Pro ověření **plochy zviditelněné stěny** polepy použije PM dálkoměr pro změření vzdáleností jednotlivých rohů stěny a z nich následně vypočítá plochu.

Pro ověření **délky zajištěného oplocení/košáru** jako preventivních opatření před škodami ZCHD (pro výšku oplocení/košáru; pro měření délky lze při pravidelném čtvercovém či obdélníkovém tvaru oplocení/košáru použít dálkoměr) a délky vytvořené stružky použije PM pásmo.

Ověření **počtu pořízených pasteveckých psů** provede PM vizuálně. Při ověření objemu ležících **kmenů s oloupanou asanovanou kůrovcovou hmotou** změří PM průměr a délku jednotlivých kmenů pomocí pásma a následně z těchto hodnot vypočítá objem, popřípadě lze objem vypočítat z porostních tabulek lesního hospodářského plánu (dále jen „LHP“). Naměřené hodnoty následně PM porovná s údaji v DP a tím ověří, zda projekt naplňuje účel projektu a indikátory, ke kterým se žadatel zavázal.

U **odstraněných dřevin** PM vizuálně ověří, zda došlo k odstranění dřevin uvedených v dokumentaci projektu a tím ověří, zda projekt naplňuje účel projektu a parametr, ke kterému se žadatel zavázal. Je-li součástí projektu **odstranění stávajících dřevin**, ověřuje PM i tuto činnost. Individuální kácení dřeviny, případně

odstranění pařezu, porovná s DP, konkrétně s výkresem stávajícího stavu, inventarizací dřevin a fotodokumentací původního stavu před realizací projektu. Při kácení, kdy nedochází k odstranění pařezů, může projektový manažer ověřit průměr pařezu přeměření vhodnými měřidly. V případě, že je součástí kácení V případě, že je součástí DP likvidace klesu štěpkováním, musí PM toto deklarované množství dle DP ověřit. Pokud je likvidovaná štěpka v době konání ověření výstupů projektu stále na dané lokalitě, PM ověří množství materiálu vhodnými měřidly (metr, pásma). Pokud už se na předmětné lokalitě štěpka již nenachází, PM ověří množství deklarované štěpky doložením relevantních dokladů od žadatele (stasky, záznamy, výpisy, fotografie).

Následně PM provede vizuální ověření dalších technických parametrů realizace. PM při obchůzce plochy realizovaných opatření ověří **u narušení/stržení drnu**, zapojení drnu a mezernatost porostu, vč. nepřítomnosti stařiny.

U pojezdů těžkou mechanizací PM ověří, zda rozsah a způsob poježdění odpovídá DP. U polepů PM ověří typ polepů a rozestupy mezi jednotlivými prvky. U **odkorňování kůrovcové hmoty** ležících kmenů ověří PM, zda je oloupano po celém obvodu a zda jsou zbytky lýka s dostatečně širokými mezerami. U **preventivních zabezpečení** provede PM ověření minimálního napětí v oplocení či vodičích pomocí měřáku napětí (minimálně na úrovni 3,5 kV, ideální napětí 5 – 7 kV), následně provede vizuální ověření pod celou délkou oplocení/košáru (nesmí se zde nacházet žádné terénní deprese, které by umožňovaly podlezení; tráva pod spodním vodičem musí být podsekána, aby nedocházelo ke ztrátě napětí), vizuálně ověří také pořízení všech v DP zmíněných položek (např. plašič, SMS alarm, fotopast, naviják atp.) a přítomnost pasteveckého psa/psů na ochranu stáda u pasených zvířat. PM ověří, zda na plochách, kde nejsou pasená zvířata přítomna, nejsou umístěna přenosná oplocení. PM ověří na závěr, zda proběhl úklid po realizaci projektu na celé ploše.

PM dále ověří dodržení dalších specifických podmínek stanovených v právním aktu.

10 Likvidace invazních druhů a jmelí bílého

Pro podaktivitu dle Příručky AOPK ČR:

1.6.1.3.1.100_10 Omezení šíření invazních nepůvodních a expanzivních druhů, ZMV 10 Invazní rostliny a živočichové

10.1 Výstupy projektu (indikátory)

Předloží žadatel v rámci ČP k plnění indikátorů, které je součástí ZoR.

- 10_1 Plocha porostu likvidovaných invazivních rostlin (ha)
- 10_2 Počet dřevin zbavených jmelí (ks)
- 10_3 Počet likvidovaných invazních savců (ks)
- 10_4 Počet zlikvidovaných dřevin injektáží (ks)
- 10_5 Počet vysazených stromů v sídle (ks)
- 10_6 Počet vysazených stromů mimo sídlo (ks)

10.2 Termín ověření

Ověření finančních údajů potřebných k proplacení dotace a podkladů proběhne bezodkladně po jejich doručení, ověření v terénu nejpozději do 30 pracovních dní od doručení podkladů k ŽoP a ZoR.

10.3 Ověření výstupů (indikátorů)

10.3.1 Ověření podkladů

PM ověří, zda příjemce doložil veškeré požadované podklady a ověří jejich správnost a úplnost. V případě nesouladu informací v doložených dokumentech vrátí PM konečnému příjemci dokumenty neprodleně k opravě. Konečný příjemce vrátí opravené dokumenty ve lhůtě 5 pracovních dní od doručení zprávy. Pokud během realizace proběhly v projektu změny, pak tyto změny musí být odsouhlaseny PM před zahájením ověření!

V rámci ověření podkladů PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

U všech druhů opatření:

- protokol o převzetí díla nebo ČP o ukončení prací v případě realizace svépomocí,

- fotodokumentaci z průběhu realizace (fotodokumentace musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření, vč. fotografie koruny každého samostatného stromu před a po realizaci opatření; fotografie každé dílčí plochy, na které se likvidovaly invazní rostliny, včetně fotografie z průběhu realizace a fotografie celkové lokality; fotografie z průběhu likvidace invazních savců (např. odchyt do pastí),
- fotodokumentaci po finálním ukončení fyzické realizace (fotodokumentace musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření, pro opatření likvidace jmelí bílého pravého je potřeba fotodokumentace samostatně každého stromu),
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje)
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech),
- Doklady deklarující množství likvidovaného klestu – štěpky (stasky, záznamy, výpisy, fotografie).

U likvidace rostlin a živočichů:

- informace o subjektu, který vykonal příslušnou likvidační činnost,
- doklad o likvidaci v souladu s platnými právními předpisy.

U likvidace rostlin:

- mapový zakres ploch zamořených invazními rostlinami po realizaci (viz Příloha 02).

V případě výsadby, jako náhrady za pokácený strom napadným jmelím, je nutné doložit přílohy dle opatření 7 Vegetační prvky v krajině a sídlech, vč. skladebných prvků ÚSES (mimo les).

10.3.2 Ověření v terénu

PM přijede na místo realizace projektu a v místě projektu ověří, zda realizace odpovídá navrhovaným technickým parametrům z projektové dokumentace a zda došlo k dosažení cílové hodnoty indikátorů. V případě, že se opatření realizuje na více lokalitách PM provede ověření splnění podmínek v každém jednom případě. PM by měl pro ověření realizace projektu vyjet na lokalitu pouze při vhodných klimatických podmínkách (např. před napadením sněhu). PM ověří pomocí GPS, zda prostorové umístění realizace opatření odpovídá předloženému návrhu z DP. Dále také ověří, zda vzniklá biomasa (posečené invazní rostliny), popřípadě těla likvidovaných savců, byla odklizená správným postupem dle návrhu z DP.

U opatření **likvidace invazních druhů živočichů** spočítá PM množství usmrcených/odchycených savců, popřípadě ověří doklad z kafilérie/evidence usmrcených jedinců vydaný státní veterinární správou. U likvidace expanzivního druhu jmelí bílého spočítá PM množství stromů s provedeným ořezem jmelí, včetně pokácených stromů. Naměřené a spočítané hodnoty následně PM porovná s údaji v DP a tím ověří, zda projekt naplňuje účel projektu a indikátory, ke kterým se žadatel zavázal. U dřevin **zlikvidovaných injektáží** PM vizuálně ověří stav a provedení činnosti (odumírající listová plocha, počet vyvrtaných otvorů či záseků).

PM provede ověření likvidace invazních druhů dle Příručky pro zpracování a hodnocení projektů k likvidaci invazních druhů rostlin (viz příloha 02).

V případě, že je součástí ošetření nebo kácení dřevin, likvidace klestu štěpkováním, musí PM toto deklarované množství dle DP ověřit. Pokud je likvidovaná štěpka v době konání ověření výstupů projektu stále na dané lokalitě, PM ověří množství materiálu vhodnými měřidly (metr, pásma) Pokud už se na předmětné lokalitě štěpka již nenachází, PM ověří množství deklarované štěpky doložením relevantních dokladů od žadatele (stasky, záznamy, výpisy, fotografie. Na závěr PM ověří, zda proběhl úklid po realizaci projektu na celé ploše a zda byly dodrženy další specifické podmínky stanovené v právním aktu.

Pokud některá skutečnost nesouhlasí, ale změna nemá vliv na vykazovaný indikátor a výslednou cenu, musí být dostatečně zdůvodněna nebo musí být stav uveden do jiné přijatelné podoby, jinak nedojde k proplacení finančních prostředků.

V případě výsadby, jako náhrady za pokácený strom napadným jmelím, bude ověření postupovat dle opatření 7 Vegetační prvky v krajině a sídlech, vč. skladebných prvků ÚSES (mimo les).

11 Návštěvnícká infrastruktura v chráněných územích

Pro podaktivitu dle Příručky AOPK ČR:

1.6.1.5.1.070_11 Návštěvnícká infrastruktura sloužící k usměrnění návštěvníků v chráněných územích a zvýšení povědomí o problematice ochrany přírody, ZMV 11 Návštěvnícká infrastruktura

11.1 Výstupy projektu (indikátory)

Předloží žadatel v rámci ČP k plnění indikátorů, které je součástí ZoR.

11_1 Počet vybudovaných informačních a vzdělávacích prvků (ks)
 11_2 Plocha vybudovaného chodníku/stezky (m²)
 11_3 Délka budovaného zábradlí (m)
 11_4 Počet prvků, které slouží k usměrnění návštěvníků na povrchu (ks)
 Par_1 Délka vybudovaného chodníku/stezky (m)
 Par_2 Počet osazených informačních tabulí (ks)

11.2 Termín ověření

Ověření finančních údajů potřebných k proplacení dotace a podkladů proběhne bezodkladně po jejich doručení, ověření v terénu nejpozději do 30 pracovních dnů od doručení podkladů k ŽoP a ZoR.

11.3 Ověření výstupů (indikátorů)

11.3.1 Ověření podkladů

PM ověří, zda příjemce doložil veškeré požadované podklady a ověří jejich správnost a úplnost. V případě nesouladu informací v doložených dokumentech vrátí PM konečnému příjemci dokumenty neprodleně k opravě. Konečný příjemce vrátí opravené dokumenty ve lhůtě 5 pracovních dnů od doručení zprávy. Pokud během realizace proběhly v projektu změny, pak tyto změny musí být odsouhlaseny PM před zahájením ověření!

V rámci ověření podkladů PM ověří doložení následujících povinných příloh ZoR:

- fotodokumentace z průběhu realizace opatření (fotodokumentace musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření, zejména pak části, které po dokončení nejsou viditelné, jako například kotvení v zemi),
- fotodokumentace po finálním ukončení fyzické realizace (fotodokumentace musí vystihovat celkovou i detailní situaci zrealizovaného opatření),
- kolaudační souhlas/rozhodnutí s nabytím právní moci (pokud akce nepodléhá kolaudaci, doloží příjemce protokol o převzetí díla),
- v případě nejasností si hodnotitel může vyžádat stavební deník akce,
- fotodokumentace povinné publicity - plakát A3 + print screen informace o projektu na sociálních sítích (v případě, že jimi příjemce disponuje)
- ČP o skutečných majitelích dodavatele nadlimitní veřejné zakázky (v relevantních případech).

11.3.2 Ověření v terénu

Při ověření vybudovaných informačních a vzdělávacích prvků, jako je instalace smaltových piktogramů, instalace dřevěného informačního panelu, budování pozorovatelný, PM v místě realizace ověří, zda realizované informační nebo vzdělávací prvky odpovídají navrhovaným technickým parametrům (ověření rozměrů, umístění realizovaného prvku, použité materiály, počet realizovaných prvků, stabilita, pevnost...). Dalším krokem bude vizuální ověření obsahu a provedení informačního sdělení, které je na předmětných informačních nebo vzdělávacích prvcích. Závěrem PM ověří, zda proběhl úklid po realizaci projektu a dále ověří další specifické podmínky stanovené v právním aktu.

Při ověření vybudovaných chodníků/stezek, které nevyžadují úkon stavebního úřadu, PM v místě realizace projektu a pomocí adekvátních zařízení provede měření. V případě prvků, které jsou liniové (jako jsou například stezky, chodníky) provede PM pomocí GPS zařízení ověření lokalizace a ověření dodržení navržených technických parametrů vybudovaného liniového prvku. PM projde celou realizovanou stezkou, kdy

na jejím začátku zaznamenaná pomocí GPS začátek liniového prvku a v průběhu linie udělá nejdéle po každých 200 délkových metrech měření šířky realizovaného chodníku nebo stezky např. pomocí svinovacího metru. V lomových bodech a na konci ověřovaného liniového prvku zaznamená PM souřadnice podle GPS. Z GPS souřadnic vyplyne celková délka liniového prvku. Díky průběžným měřením šířky, které PM provedl v průběhu procházení celé linie, může propočítat plochu stezky nebo chodníku. Závěrem PM ověří, zda proběhl úklid po realizaci projektu.

U vybudovaných chodníků/stezek, které vyžadují úkon stavebního úřadu, proběhne vizuální ověření parametrů dle projektové dokumentace. PM v místě realizace vizuálně ověří, zda předložené parametry odpovídají skutečnosti v terénu.

Při ověření budovaného zábradlí na místě realizace projektu ověří PM pomocí GPS zařízení lokalizaci realizovaného prvku (ověření umístění na daném pozemku) a zda odpovídá projektové dokumentaci. Dále PM ověří, zda použité materiály, rozměry sloupků (délka, výška, tloušťka) a jejich umístění odpovídají PD. Závěrem PM ověří, zda proběhl úklid po realizaci projektu.

Při ověření prvků, které slouží k usměrnění návštěvníků na povrchu (např. závora) PM v místě realizace projektu ověří pomocí GPS zařízení lokalizaci realizovaného prvku, zda odpovídá projektové dokumentaci. Dále PM ověří rozměry (délka, výška, tloušťka realizovaného prvku). PM vizuálně ověří, zda použité materiály odpovídají PD. Závěrem PM ověří, zda proběhl úklid po realizaci projektu.

PM u všech opatření ověří další specifické podmínky stanovené v právním aktu.

Pokud některá skutečnost nesouhlasí, ale změna nemá vliv na vykazovaný indikátor a výslednou cenu, musí být dostatečně zdůvodněna nebo musí být stav uveden do jiné přijatelné podoby, jinak nedojde k proplacení finančních prostředků.

Nález nedostatků - postupy

V rámci realizace projektu mohou vznikat změny, které mají vliv na částku stanovenou konečnému příjemci. Tyto změny je možné akceptovat, pokud neohrozí účel projektu, avšak k **žádosti o změnu musí dojít před podáním Žádosti o platbu!** Při zjištění nesouladu v rámci ověření výstupů projektu musí dojít k vyplnění nedostatku do Záznamu ověření výstupů projektu (dále jen „Záznam“). Záznam je podepsaný AOPK ČR. Konečnému příjemci dotace je v případě negativního Záznamu zaslána výzva k vyjádření se k podkladům před rozhodnutím dle § 36 Správního řádu.

Při zjištění nesouladu mezi realizací a projektovou dokumentací při ověření výstupů, přičemž tato změna nemá vliv na indikátory, konečnou cenu ani na účel projektu a projekt je stále v souladu s příslušnými standardy, požádá PM o vysvětlení konečného příjemce. Pokud PM souhlasí s danou změnou i jejím vysvětlením, potvrdí Záznam svým podpisem a projekt může být proplacen konečnému příjemci. V případě neuspokojivého vysvětlení nebude, dle § 14e Zákona o rozpočtových pravidlech, dotace vyplacena.

Definice pojmů a zkratk

Definice zkratk

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
ČKA	Česká komora architektů
ČP	čestné prohlášení
DP	dokumentace projektu
DSP	dokumentace skutečného provedení
Hn	normální hladina
KN	katastr nemovitostí
LHP	lesní hospodářský plán
MVN	malá vodní nádrž
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
OPŽP	Operační program Životní prostředí pro programové období 2021–2027
ORP	obec s rozšířenou působností
PD	projektová dokumentace
PM	projektový manažer
SC	specifický cíl
SSSZ	studie systému sídelní zeleně
ÚPD	územně plánovací dokumentace
ÚSES	územní systém ekologické stability
ÚSK	územní studie krajiny
ZCHD	zvláště chráněné druhy
ZMV	zjednodušené metody vykazování výdajů
ZoR	zpráva o realizaci projektu
ŽoP	žádost o platbu

Definice pojmů

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR)

Poskytovatel dotace u projektů z oblasti přírody a krajiny v rámci SC 1.3 a 1.6 financovaných prostřednictvím Projektového schématu - zjednodušených metod vykazování.

Jednotný dotační portál (JDP)

Systém sloužící k podání žádostí o dotaci financovaných prostřednictvím zjednodušených metod vykazování.

Projektový manažer

Projektový manažer zpracovává závazné podmínky k Rozhodnutí o poskytnutí dotace, provádí ověření výstupů projektu včetně vyplnění Záznamu ověření výstupů projektu. Dále má na starosti monitoring udržitelnosti projektu.

Příručka AOPK ČR

Příručka Agentury ochrany přírody a krajiny pro Operační program Životní prostředí 2021–2027, Zjednodušené metody vykazování v Projektovém schématu AOPK ČR. Závazný dokument pro podání projektů v rámci ZMV.

Konečný příjemce dotace

Fyzická nebo právnická osoba zodpovědná za zahájení, realizaci či zachování účelu projektu, která na základě Právního aktu a při splnění v něm stanovených podmínek přijímá podporu OPŽP.

Termín zahájení (fyzické) realizace projektu

Zahájením realizace projektu se rozumí stav, kdy je projekt fyzicky zahájen.

Termín ukončení realizace etapy projektu

Ukončením etapy projektu se rozumí stav, kdy je fyzicky i finančně dokončena část projektu, která splňuje dílčí cíl projektu (např. ukončená realizace výsadby) a je provedena Ověření výstupů projektu pro danou etapu.

Termín ukončení realizace projektu

Ukončením realizace projektu se rozumí stav, kdy je celý projekt (včetně všech etap) fyzicky i finančně dokončen. Příjemci byla od Poskytovatele dotace (od AOPK ČR) poukázána platba. Od data odeslání platby začne lhůta udržitelnosti projektu.

Termín ukončení fyzické realizace/etapy projektu

Ukončením fyzické realizace projektu/etapy projektu se rozumí stav, kdy jsou dokončeny všechny práce na projektu/etapě projektu a je tak naplněn účel a indikátory dané právním aktem. Žadatel bezprostředně poté podává Žádost o platbu spolu s Zprávou o realizaci, kde uvede i datum ukončení fyzické realizace projektu/etapy. V případě stavebních projektů, kde je třeba kolaudace, nastává ukončení fyzické realizace až datem kolaudace.

Termín dosažení účelu projektu

Závazný termín podle odstavce e) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, uvedený v právním aktu. Jedná se o nejzazší termín, ke kterému je příjemce povinen realizací projektu dosáhnout cílových hodnot indikátorů povinných k naplnění. U etapových projektů dochází k naplnění účelu dotace po ukončení poslední etapy projektu.

Uvedený termín na právním aktu je maximální, samotného účelu projektu může být dosaženo dříve.

Udržitelnost projektu

Doba, po kterou musí konečný příjemce podpory zachovat účel a výstupy projektu. K tomu je příjemce podpory zavázán v Právním aktu, ve kterém poskytovatel podpory dobu udržitelnosti blíže specifikuje. Doba udržitelnosti se pro projekty s ex-post financováním počítá od data ukončení realizace projektu. Dodržení závazku udržitelnosti může být předmětem ověření ze strany příslušných institucí. Při nesplnění povinnosti udržitelnosti může být příjemci podpory v krajním případě uloženo vrácení podpory.

Účel projektu

Věci, které mají být s požadovanou podporou pořízené (popřípadě rekonstruované, upravené nebo jinak výrazně zhodnocené), a ve stanovených případech i budovy (stavby) a pozemky, ve kterých (na kterých) mají být umístěny.

Výstup projektu

Výstup projektu = hodnota indikátoru daného opatření. Zároveň se jedná o účel projektu definovaný v Právním aktu.

Zjednodušené metody vykazování výdajů

Jedná se o metody vykazování, kdy se vypočítávají způsobilé náklady podle předem stanovené metody na základě výstupů, výsledků nebo některých jiných nákladů.

Zpráva o realizaci projektu

Zpráva, kterou předkládá konečný příjemce prostřednictvím datové schránky, poštou, e-mailem nebo fyzickým podáním. Obsahem zprávy jsou informace o postupu realizace operace (vč. plnění harmonogramu a soupisu schválených změn a povinných příloh).

Žadatel

Konkrétní subjekt ze skupiny oprávněných žadatelů, který podal žádost o dotaci. Žadatel přestává být žadatelem v okamžiku, kdy se stane konečným příjemcem, nebo když je jeho žádost o dotaci vyloučena z procesu administrace prostřednictvím zastavení řízení o žádosti či zamítnutím žádosti o dotaci.

Žádost o dotaci

Žádost, kterou v JDP vyplňuje žadatel. Žádost je určena k získání podpory OPŽP pro předkládaný projekt. Žádost musí být zpracována v souladu s Příručkou AOPK ČR, textem výzvy a dalšími podmínkami OPŽP.

Žádost o platbu

Na úrovni projektu žádost předložená konečným příjemcem dotace prostřednictvím datové schránky, poštou, e-mailem nebo fyzickým podáním jako podklad k proplacení realizovaných způsobilých výdajů. Žádost musí být doložena potřebnými doklady (dokumentace dokládající dosažení jednotek v případě projektů s jednorázovými částkami, paušální sazbou a jednotkovými náklady), které se předkládají spolu se ZoR.

Seznam příloh

Příloha 01: Přehledová tabulka s ověřovacími termíny

Příloha 02: Příručka pro zpracování a hodnocení projektů k likvidaci invazních druhů rostlin

Opatření ZMV	Kontrolované výstupy projektu/indikátory	Počet ŽoP (povinně po každé etapě)	Lhůta pro doložení ŽoP (tato lhůta začíná termínem předpokládaného ukončení fyzické realizace projektu dle RoPD)	Poznámka
Vytváření a obnova tůní (mokřadů)	01_1 Plocha vytvořených/obnovených vodních prvků u tůní (m ²)	1	30 pracovních dní	Kontrola projektu může být omezena místními klimatickými podmínkami.
Výstavba a komplexní (zásadní) rekonstrukce malých vodních nádrží, odbahnění vodních nádrží	02_1 Plocha vytvořených/obnovených vodních prvků při Hn u MVN (m ²) 02_2 Objem odtěženého sedimentu (m ³)	1	30 pracovních dní	Kontrola projektu může být omezena místními klimatickými podmínkami.
Obnova rašelinišť a zvodnělých ploch formou přehrázek	03_1 Počet přehrázek (ks) 03_2 Plocha s realizovanými opatřeními rušení podpovrchového odvodňovacího zařízení nebo rušení povrchového odvodnění (m ²)	1	30 pracovních dní	Kontrola projektu může být omezena místními klimatickými podmínkami.
Revitalizace či řízená renaturace vodních toků a niv a rušení odvodňovacích zařízení	04_1 Plocha koryta vodního toku s realizovanými revitalizačními nebo řízenými renaturačními opatřeními (m ²) 04_2 Plocha říčního ramene s realizovanými revitalizačními opatřeními (m ²) 04_3 Plocha s realizovanými opatřeními rušení podpovrchového odvodňovacího zařízení nebo rušení povrchového odvodnění (m ²) 04_4 Plocha terénních sníženin v nivě (m ²) 04_5 Délka koryta vodního toku s realizovanými revitalizačními nebo řízenými renaturačními opatřeními od počátku po konec úpravy (m) 04_6 Počet přehrázek (ks)	1	30 pracovních dní	Kontrola projektu může být omezena místními klimatickými podmínkami.
Péče o travinné ekosystémy, vřesoviště a rákosiny	05_1 Plocha sečených porostů (ha) 05_2 Plocha pasených porostů (ha)	závisí na délce projektu a zvoleném počtu etap, min. délka etapy je 1 rok	10 pracovních dní	Víceletý projekt s managementovými opatřeními může být rozdělen na jednotlivé etapy, kdy každá etapa pokryje všechny plánované činnosti prováděné v rámci minimálně 1 roku, během kterého dojde k zaznamatelné změně např. společenstva. Příkladem může být projekt, který navrhuje péči o konkrétní lokalitu formou odstranění náletu (1. etapa) a následných sečí (2. etapa). Budou-li seče prováděny 3x ročně v termínech daných harmonogramem po dobu tří let, bude období, ve kterém jsou seče prováděny v daném kalendářním roce, jednou etapou, jelikož již po 3. seči lze zaznamenat pozitivní změnu. Příjemce dotace předloží ŽoP a ZoR do 10 pracovních dnů od provedení vždy poslední seče v daném roce. Celkem příjemce dotace podá během realizace projektu tři ŽoP a ZoR, v každém roce trvání projektu jednu. Doporučujeme příjemci dotace informovat PM o provedení každé jednotlivé seče ve lhůtě 10

				pracovních dní od ukončení činnosti (seče, pastvy). Může se objevit projekt, ve kterém bude realizovaná seč a pastva v tomtéž roce. V takovém případě by měla být seč i pastva zahrnuta do stejné etapy.
Péče o travinné ekosystémy, vřesoviště a rákosiny	05_3 Plocha s vyhrabanou stařinou (ha) 05_4 Plocha s odstraněnými nevhodnými dřevinami /odstraněného náletu / nárostu (ha) 05_5 Počet zlikvidovaných dřevin injektáží (ks) 05_6 Plocha narušeného či strženého drnu (m²) 05_7 Plocha ošetřená pojezdem těžké mechanizace (ha) 05_8 Plocha zatravnění/založeného trávníku (m²) Par_3 Odstraněné dřeviny (ks)	1	30 pracovních dní	Kontrola projektu může být omezena místními klimatickými podmínkami.
Pořizování plánů ÚSES a územních studií, ZMV 06 Studie a plány	06_1 Plocha území, pro které je dokumentace nebo plán zpracován (ha)	1	30 pracovních dní	
Vegetační prvky v krajině a sídlech, vč. skladebných prvků ÚSES (mimo les)	07_1 Plocha ošetřených keřů v zápoji (m²) 07_2 Plocha zatravnění/založeného trávníku (m²) 07_3 Počet vysazených stromů v sídle (ks) 07_4 Počet vysazených stromů mimo sídlo (ks) 07_5 Počet vysazených keřů (ks) 07_6 Počet ošetřených stromů (ks) 07_7 Počet ošetřených keřů (ks)	max. 4 dle zvoleného počtu etap	30 pracovních dní	Projekty obsahující výsadby dřevin spolu s následnou péčí se též dělí na etapy. První etapou je vždy samostatně vlastní výsadba dřevin. Následná péče o dřeviny, i víceletá, je další etapou, respektive etapami. V případě projektu s výsadbami a tříletou následnou péčí si příjemce dotace může zvolit, zda následná péče bude jedinou etapou obsahující celé tři roky nebo bude etapou každý jednotlivý rok, případně rozdělí období následné péče na dvě etapy, přičemž jedna bude zahrnovat dva roky. Pakliže je výsadba dřevin naplánována do více let, vždy se musí jednat o jednu etapu. Protože není přípustný souběh více etap, navazující etapa obsahující následnou péči může začít až po vysazení poslední dřeviny. Z hlediska dotačního titulu bude první rok následné péče pro všechny vysazené dřeviny stejný, byť některé dřeviny mohly být vysazeny před více než rokem. Veškeré činnosti v rámci následné péče jsou běžně hotové před koncem kalendářního roku, pokud projektová dokumentace nestanoví termíny činností jinak. Z toho důvodu je v případě jarních výsadeb (ukončená první etapa s první ŽoP) možné podat koncem téhož kalendářního roku druhou ŽoP (ukončena druhá etapa obsahující první rok následné péče). Pokud si příjemce dotace stanoví víceletou následnou péči jako jedinou etapu, nemusí informovat PM o provedení všech činností v rámci každého jednotlivého roku následné péče, ale až ve lhůtě 30 pracovních dní od ukončení poslední činnosti v posledním roce, kdy končí příjemcem dotace nastavená etapa.
Opatření v lesních ekosystémech	08_8 Plocha ošetřených keřů v zápoji (m²) 08_9 Počet vysazených stromů v sídle (ks) 08_10 Počet vysazených stromů mimo sídlo (ks) 08_11 Počet vysazených keřů (ks) 08_12 Počet ošetřených stromů (ks) 08_13 Počet ošetřených keřů (ks)	max. 4 dle zvoleného počtu etap	30 pracovních dní	Projekty obsahující výsadby dřevin spolu s následnou péčí se též dělí na etapy. První etapou je vždy samostatně vlastní výsadba dřevin. Následná péče o dřeviny, i víceletá, je další etapou, respektive etapami. V případě projektu s výsadbami a tříletou

				následnou péčí si příjemce dotace může zvolit, zda následná péče bude jedinou etapou obsahující celé tři roky nebo bude etapou každý jednotlivý rok, případně rozdělí období následné péče na dvě etapy, přičemž jedna bude zahrnovat dva roky. Pakliže je výsadba dřevin naplánována do více let, vždy se musí jednat o jednu etapu. Protože není přípustný souběh více etap, navazující etapa obsahující následnou péči může začít až po vysazení poslední dřeviny. Z hlediska dotačního titulu bude první rok následné péče pro všechny vysazené dřeviny stejný, byť některé dřeviny mohly být vysazeny před více než rokem. Veškeré činnosti v rámci následné péče jsou běžně hotové před koncem kalendářního roku, pokud projektová dokumentace nestanoví termíny činností jinak. Z toho důvodu je v případě jarních výsadeb (ukončená první etapa s první ŽoP) možné podat koncem téhož kalendářního roku druhou ŽoP (ukončena druhá etapa obsahující první rok následné péče). Pokud si příjemce dotace stanoví víceletou následnou péči jako jedinou etapu, nemusí informovat PM o provedení všech činností v rámci každého jednotlivého roku následné péče, ale až ve lhůtě 30 pracovních dní od ukončení poslední činnosti v posledním roce, kdy končí příjemcem dotace nastavená etapa.
Podpora druhů a specifických stanovišť	09_1 Plocha zviditelněné stěny (m ²) 09_2 Délka zajištěného oplocení/košáru jako preventivní opatření před škodami ZCHD (m) 09_3 Počet pořízených pasteveckých psů (ks) 09_4 Plocha narušeného či strženého drnu (m ²) 09_5 Plocha ošetřená pojezdem těžké mechanizace (ha) 09_6 Délka vytvořené stružky (m) 09_7 Objem ležících kmenů s oloupanou asanovanou kůrovcovou hmotou (m ³) 09_8 Plocha s odstraněnými nevhodnými dřevinami/odstraněného náletu/nárostu (ha) Par_3 Odstraněné dřeviny (ks)	1	30 pracovních dní	Kontrola projektu může být omezena místními klimatickými podmínkami.
Likvidace invazních druhů a jmelí bílého	10_1 Plocha porostu likvidovaných invazivních rostlin (ha) 10_2 Počet dřevin zbavených jmelí (ks) 10_3 Počet likvidovaných invazních savců (ks) 10_4 Počet zlikvidovaných dřevin injektáží (ks) 10_5 Počet vysazených stromů v sídle (ks) 10_6 Počet vysazených stromů mimo sídlo (ks)	1	30 pracovních dní	V případě likvidace invazních druhů rostlin doporučujeme informovat PM okamžitě po provedení samostatné činnosti (např. postřik, injektáž) z důvodu možné průběžné kontroly.
Návštěvnícká infrastruktura v chráněných územích	11_1 Počet vybudovaných informačních a vzdělávacích prvků (ks) 11_2 Plocha vybudovaného chodníku/stezky (m ²) 11_3 Délka budovaného zábradlí (m) 11_4 Počet prvků, které slouží k usměrnění návštěvníků na povrchu (ks)	1	30 pracovních dní	Kontrola projektu může být omezena místními klimatickými podmínkami.

Příručka pro zpracování a hodnocení projektů k likvidaci invazních druhů rostlin

sestavili:

Pergl J., Görner T., Koubková A., Chobot K., Bauer P., Perglová I., Stejskal R.
verze 01/2024

Tento materiál slouží žadateli k přípravě a realizaci projektové dokumentace (PD) projektů OPŽP administrovaných formou zjednodušených metod vykazování (ZMV) a ke kontrole samotného managementu invazních druhů po skončení projektu a stavu lokality v průběhu následné udržitelnosti projektu.

Tento materiál se vztahuje k následujícím druhům:

Ailanthus altissima - pajasan žláznatý

Ambrosia artemisiifolia - ambrozie peřenolistá

Asclepias syriaca - klejicha hedvábná

Heracleum mantegazzianum - bolševník velkolepý (lze použít i na b. Sosnovského)

Impatiens glandulifera - netýkavka žláznatá

Reynoutria spp. - křídlatky.

Seznam příloh:

Příloha 1: Vzor tabulky pro mapové podklady

Příloha 2: Obrazová příloha pro zařazení výskytů do zjednodušené škály hustoty

Příloha 3: Obrazová příloha s ukázkami managementu invazních druhů

Použité zkratky:

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

ELF – elektronický formulář

NDOP – nálezová databáze ochrany přírody

OPŽP – Operační program Životní prostředí

PD – projektová dokumentace/dokumentace projektu

PM – projektový manažer

SPPK – Standardy péče o přírodu a krajinu

ZMV – zjednodušené metody vykazování

Úvod

Na potlačování a management invazních druhů jsou každým rokem v ČR, v Evropě i ve světě investovány nemalé prostředky a tento objem peněz neustále narůstá. zZ řady studií, zaměřených na efektivitu vynaložených prostředků, vyplývá, že úspěšnost eradikačních zásahů závisí nejen na stádiu invaze (prevence a likvidace malých ohnisek je vždy levnější) ale i na důkladném plánování a zacílení jednotlivých projektů. Podstatná je volba realistického a dosažitelného cíle likvidace v rámci daného území. Samotné metody likvidace konkrétních druhů jsou obsaženy ve standardech péče o přírodu a krajinu (SPPK). K sestavení uceleného a smysluplného projektu k eradikaci invazních druhů jsou dále potřeba vhodné a dostatečně podrobné mapové podklady a dobře navržený časový harmonogram akcí zaměřených na management (eradikaci/potlačení) invazních rostlin zohledňující biologii jednotlivých druhů a tím i efektivitu zásahů. Tyto správně zpracované údaje jsou základní podmínkou, která umožní efektivní vynaložení času a prostředků, včetně těch

finančních. Dotační tituly využitelné k likvidaci invazních druhů výše uvedené skutečnosti ve větší míře reflektují, každý z nich ale využívá svou metodu nastavení projektů a jejich finálního vyhodnocení, leckdy jde o obecné nastavení, jindy se výsledky obtížněji hodnotí (např. přesná procenta zlikvidované plochy invazních rostlin). Každý projekt podporovaný dotačními tituly je po skončení kontrolován. Nastavením jednotné metodiky podání a kontroly projektů je umožněno snazší a efektivnější vyhodnocení dopadu projektu. Navíc jednotný přístup umožní získání srovnání mezi regiony a typy projektů.

Zde navržené postupy se týkají jednotného mapování stavu lokality před začátkem projektu, stavu po skončení projektu a kontrol (pozásahové a případně v průběhu udržitelnosti projektu). S ohledem na typy zásahů a dynamický charakter invazí (regenerační schopnost rostlin, semenná banka v půdě), je doporučeno plánovat víceleté projekty, jak je uvedeno ve SPPK.

V kontextu přípravy projektu, podkladové mapování a případných kontrol je kritickým faktorem nastavení načasování. Jedná se většinou o druhy, které jsou dobře viditelné jen určité části sezóny. Stejně tak i zásahy lze aplikovat v omezené době, která nemusí souhlasit s dobou ukončení projektu. Proto pro kontroly je doporučen systém průběžných kontrol v závislosti na harmonogramu uvedenému v PD. Stejně je důležité mapové podklady pro PD založit na datech z vhodné části vegetační sezóny.

Projekt musí být připraven tak, aby se po ukončené realizaci opatření na lokalitě nevyskytovali žádní neošetření jedinci cílového invazního druhu. Případná kontrola udržitelnosti umožňuje vyhodnotit efektivitu opatření. Při kontrole udržitelnosti je možné počítat s částečným návratem invazních druhů či jejich regenerací.

Při plánování zásahů se dodržují SPPK.

A. Mapování původního stavu lokality (žadatel)

Mapovací podklady dané lokality zasažené invazními rostlinami zajišťuje žadatel a dodává je jako povinnou součást žádosti projektu. K mapování budou použita adekvátní měřicí zařízení (pásma, GPS). Výskyt cílového druhu rostlin je zaznamenán zákresem¹ do aplikace ELF spolu s pojmenováním jednotlivých ploch. Tyto zákresy s návrhy managementu a návrhem časového harmonogramu budou sloužit jako část mapového podkladu PD ke schválení projektu. Pokryvnost a další specifikace (např. druh invazních rostlin) budou uvedeny v tabulce v PD (př. tabulky viz příloha 1).

Mapování výskytu

1. V případě jednotlivých a oddělených výskytů se zakreslují bodově (popis typů výskytů viz níže).
2. Mapování lze zjednodušit v případě porostů se stejnou strukturou. V tom případě lze využít mapování polygonů (ploch), které zahrnují stejnou (homogenní) hustotu (abundanci) cílového druhu a zároveň i stejný typ stanoviště (př. rozptýlený porost bolševníku na pastvině vs. hustý porost, pastvina vs. remízek) (obr. 1). Tj. není nutné např. zakreslovat jednotlivé rostliny bolševníku, pokud je porost dostatečně homogenní.

Při zákresu žadatel použije doporučenou semikvantitativní škálu a zapisuje ji ke každé mapované jednotce (ploše). Popis kategorií je uveden

¹ V případě doplnění podrobnějšího zákresu přímo v textu PD, zákres musí být proveden na podkladu katastrální mapy v měřítku 1:288 – 1:5000.

v tabulce 1 a příklady se zařazením do kategorií jsou uvedeny na obr. 1. a v příloze 1. Příklady zařazení výskytů do kategorií škály jsou v příloze 2.

Tabulka 1: Popis zjednodušené škály. Ilustrační fotografie viz příloha 2.

Zjednodušená škála	Popis	netýkavka, ambrozie, klejicha, bolševník	křídlatky	pajasan	Liniové struktury v krajině (vodoteč, cesta), platné pro všechny druhy
1	jednotlivé rostliny	dospělci v počtu cca 1-2 ks na 25 m ² ; semenáčky v ploše cca 1 m ²	malé polykormony (rostoucí z jednoho místa), počet polykormonů cca 1-2 ks na 25 m ² či jeden hustý polykormon max. 2×2 m na ploše 100 m ² .	Jednotlivě rostoucí dospělé stromy (výčetní tl. nad 7 cm) nebo menší skupiny 1-10 mladých jedinců (tl. do 7 cm) na 25 m ² . Často kombinace vzrostlého stromu a výmladků. Hustota řádově tisíce jedinců na hektar.	Nespojitě porosty, izolované rostliny nebo skupiny s plochou do cca 1 m ² .
2	středně hustá pokryvnost	dospělci v hustotě cca 3-7 ks na 25 m ² nebo v pokryvnosti cca do 15 %.	rozptýlené polykormony na ploše v počtu 3-5 na 25 m ² nebo do 20 ks na ploše 100 m ² . Křídlatky tvoří souvislý porost.	Menší počet dospělých stromů (6-20), nebo menších desítek mladých (max. 100) na 25 m ² . Hustota řádově desítky tisíc jedinců na hektar.	Rozptýlené skupiny jedinců, pokud spojitě, nejde však o spojitý porost.
3	hustá pokryvnost	více než středně hustá pokryvnost. Souvislý porost.	Souvislý porost (polykormon). Za velikost souvislého polykormonu lze považovat samostatný porost o velikosti 3×3 m a větší.	Souvislé, obtížně prostupné, porosty. Hustota porostu řádově vyšší desítky až stovky tisíc jedinců na hektar.	Souvislý porost.

3. Podklady mohou kombinovat jak bodové výskyty, tak i plošné (polygony).
4. V průběhu mapování pro přípravu PD je třeba zaznamenat, zakreslit pozici a obrazově dokumentovat kompletní výskyt semenáčů či vzrostlých rostlin cílového druhu. Pokud má žadatel dostatečnou technologii (např. tablet), může zakreslovat do programu rovnou v terénu.

5. Součástí mapových podkladů je tabulka ploch² (jednotek) s uvedením kategorie hustoty/abundance, navrženého managementu (opatření), časového harmonogramu a typu stanoviště (př. tabulky viz příloha 1; datová tabulka musí být součástí projektové dokumentace).

Načasování mapování pro podání žádosti musí proběhnout ve vhodném vegetačním období, kdy lze s ohledem na biologii druhů a okolních ekosystémů zaznamenat rozšíření cílových druhů a jejich abundance. Mapové podklady nesmí být starší než jeden rok. Pro projekty podávané na konci kalendářního roku musí být mapování z téhož roku. U projektů podávaných v první polovině roku, podklady musí být z předchozího roku.

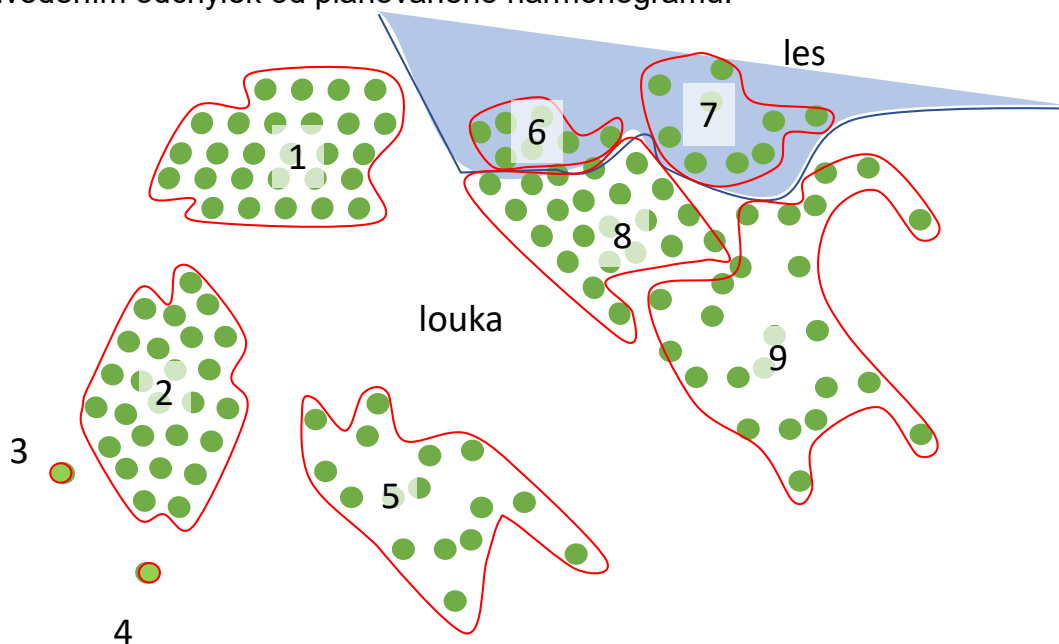
V případě, že je projekt plánován na více lokalitách, žadatel vytvoří mapové podklady pro každou lokalitu. Mapové podklady je nutné doplnit fotografickou dokumentací (jpg, png) se znázorněním použitých skupin abundance a míst výskytu.

Zákresy lokalit, na kterých bude probíhat likvidace invazních druhů rostlin, jsou žadatelem zadávány do webové aplikace ELF. V případě potřeby (nepřesností) PM může žadatelem vytvořené zákresy a rozpočet upravit, také skrze aplikaci ELF.

B. Zpráva o realizaci

Po ukončení realizace projektu žadatel odevzdává textovou zprávu s informacemi o průběhu a výsledcích realizace projektu, včetně fotodokumentace. Zpráva o realizaci se dodává současně s žádostí o platbu. Vzor je dostupný na www.nature.cz.

Za úplné a řádné vyhotovení zprávy o realizaci se považuje pouze takové její vyhotovení, které obsahuje všechny její části se všemi vyžadovanými údaji. Závěrečná zpráva obsahuje informace o výsledcích projektu a obsahuje i mapové podklady s uvedením odchylek od plánovaného harmonogramu.

² Tabulka musí být v dokumentu uloženém ve formátu doc či pdf

Obr. 1 - Schéma znázorňující porosty s různou abundancí cílového druhu a oddělení typů stanovišť. Na lokalitě se vyskytují dva izolované jedinci (3, 4, bodové zákresy), čtyři husté plochy (kategorie 3; na louce 1, 2, 8 a v lese 6) a dvě střední plochy (kategorie 2; 5, 9) na louce a jedna střední v lesním porostu (7). Plošné zákresy jsou zaznamenány jako polygony. Všímněte si potřeby rozdělit plochy 6 a 8 podle typu stanoviště. Doporučená struktura tabulky k popisu ploch viz. příloha 1.

C. Kontrola realizace podpořených projektů (PM)

Kontrola výstupu projektu provádí PM maximálně do dvou měsíců od ukončení projektu. Cílem kontroly je ověřit, zda skutečně byly realizovány zásahy uvedené v PD a zda byly splněny cíle projektu, čímž vznikne žadateli nárok na vyplacení dotace. Po ukončené realizaci opatření se nesmí na lokalitě vyskytovat žádní neošetření (bez zjevného zásahu) jedinci cílového invazního druhu. Pozásahová kontrola výstupu projektu (viz níže) se provádí u každého projektu.

C.1 Postup kontroly výstupu projektu

C.1.1 Obecný popis kontroly v terénu:

Projektový manažer provede kontrolu podkladů dodaných žadatelem a vyhodnotí splnění cíle projektu. PM provede kontrolu managementových zásahů na základě popisu v PD a zákresech původního stavu lokality před realizací projektu v ELF. Dále využije podkladů dodaných žadatelem (mapy realizovaných zásahů, harmonogram z PD, fotografická dokumentace).

Pracovní pomůcky pro vykonání kontroly v terénu: pásmo, dálkoměr, pracovní mapy nebo tablet s online mapami (GPS aplikací) s podklady o charakteru výskytů. Doplnkově je možné využít i dron s obrazovým záznamovým zařízením a georeferencováním. PM v místě realizace projektu zkontroluje, zda realizace odpovídá navrhovaným technickým parametrům z PD (tj. zda došlo k ošetření rostlin na plochách podle PD). V obrazové příloze 3 jsou zobrazeny nejčastější typy zásahů u jednotlivých druhů. Příloha uvádí i nevhodné zásahy.

V případě, že se opatření realizuje na více rozdrobených lokalitách (nejedná se o ucelenou lokalitu), PM provede kontrolu splnění podmínek na každé jedné lokalitě. Pozásahová kontrola musí proběhnout do dvou měsíců od konce realizace projektu. Zároveň však musí proběhnout ve vhodném vegetačním období, kdy lze s ohledem na biologii druhů a okolních ekosystémů ověřit, zda a jakým způsobem byly plochy ošetřeny. Z tohoto důvodu je doporučeno, aby PM prováděl průběžné kontroly zásahů v závislosti na harmonogramu uvedenému v PD.

V hůře dostupných místech a na rozsáhlých plochách lze pro kvetoucí bolševníky, netýkavku a křídlatky využít i orientačního průzkumu pomocí dronu. Stejného postupu lze využít i pro křídlatky v období pozdního podzimu (září-listopad), kdy jsou křídlatky dobře viditelné oranžovými listy. Obdobně lze ověřit i typy managementu, jako je sekání, pastva apod. Orientačním průzkumem však nelze nahradit *in-situ* kontrolu!

PM kontroluje pomocí zákresu v mapách (resp. GPS), zda prostorové umístění realizace opatření odpovídá předloženému návrhu z PD a finální zprávě o plnění projektu. Dále také kontroluje, zda vzniklá biomasa byla odklizená správným postupem dle návrhu z PD.

C.1.2 Postup kontroly na konkrétní lokalitě:

U likvidace rostlin ověří PM stav populace likvidovaného invazního druhu rostlin a zda došlo k ošetření všech rostlin.

1. Nejprve PM zkontroluje hranice zájmové lokality se zákresem v mapovém podkladu a seznámí se s terénem.
2. Seznámí se s původním stavem invazních rostlin v zákresu, jejich rozložením, hustotou výskytů a navrženými metodami likvidace dle PD.
3. Podle charakteru výskytu zvolí následující postup. U rozsáhlých ploch může využít i dronu pro orientaci v ploše a hrubou kontrolu plochy. Pokud se použije transekt, tak musí zahrnovat jak oblasti na okraji plochy, tak i centrální plochy. V případě, že plocha, kde se zasahovalo, obsahuje další krajinné prvky (remízky, vodní plochy) musí transekt zahrnovat i tyto plochy a/či jejich okraje (břehy). Samotný transekt má mít šíři cca 1–2 m na každou stranu podle typu vegetace (vysoké nepřehledné porosty budou užší). Šířku je však nutné nahradit pak délkou transektu. Při velikosti plochy realizovaného opatření v rozsahu do 1 ha, PM projde 5 náhodných transektů dlouhých 50 metrů; při velikosti plochy 1-10 ha, PM projde 20 transektů
 - a) v případě homogenního porostu provede náhodnou "procházku" plochou tak, aby pokryl alespoň 5 % plochy.
 - b) v případě ostrůvkovitého (zahrnuje i jednotlivé výskyty) výskytu provede výběr tak aby pokryl okrajové a centrální výskyty z mapy před zásahem. Na nich a v jejich okolí pak provede samotnou kontrolu.
4. Provede samotnou kontrolu. Na ploše/plochách/podél transektu ověřuje, zda došlo k ošetření rostlin dle PD.
 - a) Zda aplikace herbicidu byla provedena s uspokojivým výsledkem (žluté listy, uvaďlé rostliny, ale je důležité odlišit podzimní zvaďnutí; příloha 3; pokud kontrola proběhne do cca konce září, lze špatnou identifikaci téměř vyloučit).
 - b) Pastva: nevyskytují se na ploše kvetoucí a plodící rostliny. Zda došlo k likvidaci nedopasků.
 - c) Vytrhávání: na ploše (podél transektu) nejsou regenerující rostliny.
 - d) Sekání: v případě velkoplošného sekání došlo k ošetření celé plochy nebo v případě sekání jednotlivých rostlin se na ploše nevyskytuje neošetřená rostlina. Zároveň zkontroluje, zda bylo vhodně a podle PD naloženo s posekanou biomasou a zda se na ploše nevyskytují např. kvetoucí rostliny a jejich semena.
5. PM zkontroluje místo a okolí kde byla dočasně uložena biomasa likvidovaných druhů. Na těchto místech se PM zaměří na regenerující jedince, vysypaná semena atd.

V případě výskytu cílových invazních druhů

6. V průběhu kontroly zaznamenává, zakresluje pozici a obrazově dokumentuje případné odchylky a výskyty semenáčů či regenerujících rostlin.
7. Při kontrole PM použije semikvantitativní škálu: 0 - žádná rostlina; 1- jednotlivé rostliny; 2 - středně hustá pokryvnost, a 3 - hustá pokryvnost (viz tab. 1) cílového druhu a zapisuje ji ke každé mapované jednotce. U oddénkatých druhů (křídlatky) je nutné zaznamenat i velikost polykormonu. Příklady se zařazením do kategorií

jsou uvedeny v obrazové příloze. PM zaznamená i stav (ošetření) k jednotlivým plochám.

PM dále sleduje následující body, které nemají vliv na výstup projektu

8. PM sleduje stopy po nesprávném managementu a zaznamená je. Nejčastěji jde o aplikaci herbicidů, kdy je zasažena i okolní vegetace (příloha 3).
9. PM dále zaznamená i výskyt jiných nežádoucích vlivů na ploše: výskyt jiného invazního druhu, disturbance atd.

V případě vyskytujících se neošetřených invazních rostlin v místě realizace opatření, bude označeno do kontrolního listu, že žadatel nesplnil výstupy projektu a podmínky poskytnutí dotace. Tím ztrácí žadatel nárok na vyplacení dotace.

V případě, že PM nenalezl mezi dodanými podklady od žadatele a provedenou kontrolou odchylky či porušení bodů 4 a 6 pozásahové kontroly či nové neošetřené výskyt cílového invazního druhu, označí do kontrolního listu, že žadatel splnil výstupy projektu a podmínky poskytnutí dotace. Jiné nežádoucí druhy PM zadá do NDOP. Bod 8 a 9 kontroly výstupu projektu nemá vliv na hodnocení projektu.

V případě, že podklady odevzdané žadatelem nevykazují odchylky od kontroly, PM zajistí, že veškeré mapové podklady z pozásahové kontroly jsou dodány jako pozitivní/ negativní druhové nálezy do NDOP.

Ailanthus altissima pajasan žláznatý

Na lokalitě se budou při kontrole ve vegetačním období (nejlépe v měsících červenec-září) nacházet jedinci pajasanu bez listů, s navrtanými otvory či se zřetelnými záseky v kmeni. Kůra odumřelých jedinců bývá mírně rozpraskaná, někdy se po pár měsících začíná olupovat, místy mohou být přítomny dřevní houby (např. klanolístka). Pohledem do koruny je třeba ověřit, jestli není některá z větví olistěná (častý případ u trsů vícekmenných jedinců). Stejně tak je potřeba zkontrolovat namátkou báze stromů, jestli někde nevyrůstají nové výhony – často mohou být zakrslé, s „květákovitou“ deformací.

Důležité je zaměřit se také na to, zda nebyly někteří jedinci při ošetření zcela vynecháni. U semenáčů je možná aplikace herbicidu na list, u těch budou opadané listy.

Druhy *Ambrosia artemisiifolia* ambrozie peřenolistá, *Asclepias syriaca* klejicha hedvábná

Na lokalitě se nebudou nacházet neošetřené rostliny. Na pastvinách se nesmí vyskytovat nedopasky s plody. U pastvy lze tolerovat zbytky rostliny bez květenství/plodenství. Na lokalitě a v jejím okolí nesmí být uložena biomasa se semeny či květy. Nereprodukční orgány mohou být použity jako mulč či se mohou vyskytovat jako posekaná biomasa.

Druhy rodu (*H. mantegazzianum* bolševník velkolepý a *H. sosnowskyi* bolševník Sosnovského)

Na lokalitě se nebudou nacházet žádné neošetřené rostliny. Na velkých plochách, kde dle schválené PD probíhala pastva či sekání, nebudou žádné kvetoucí či plodící rostliny. Semenáčky musí být ošetřené herbicidem či vykopané. Zaschlé jedince po aplikaci herbicidu lze ponechat na ploše. PM zkontroluje, zda mezi zlikvidovanými jedinci na ploše nejsou plodící či kvetoucí jedinci. U pasených a sekaných ploch se PM zaměří na kvetoucí jedince a nedopasky.

Impatiens glandulifera netýkavka žláznatá

Na ploše nesmí být kvetoucí či plodící rostliny. PM musí zkontrolovat, kam byla uložena biomasa a zda nedošlo k roznosu semen. Zaschlé neregenerující a vytrhané jedince lze ponechat na ploše. Na velkých plochách se může PM setkat i se sekáním mechanizací v nárazníkových plochách. Cílem je omezit množství produkovaných semen.

Reynoutria spp. křídlatky

Na lokalitě se nesmí vyskytovat neošetřené rostliny.

V případě mechanického ošetření (v místech kde není povoleno použití herbicidů) musí být všechny rostliny posekány bez listů max. 10 cm výšky. V lokalitách, kde je dle PD naplánováno vykopání oddenků nesmí být viditelné regenerující rostliny.

Při chemickém postřiku se nejčastěji bude jednat o postřik herbicidem na list. Rostliny tak nesmí být posekány, aby došlo k dobré interakci s herbicidem. Na rostlinách musí být zřetelné zvadnutí listů (příloha 3).

Vzhledem k téměř výhradnímu rozšiřování křídlatek oddenky, PM se zaměří na místa ohrožená přesuny zeminy (např. příkopy, výkopy, břehy) a skládku zpracovávané (posekané, vykopané) biomasy.

D. Kontrola udržitelnosti

Udržitelnost je definovaná jako doba, po kterou musí příjemce podpory zachovat účel a výstupy projektu (tab. 2). Při nesplnění povinnosti udržitelnosti může být příjemci podpory v krajním případě uloženo vrácení podpory nebo její části.

Kontrola udržitelnosti probíhá nejlépe v pátém roce po ukončení projektu. Vhodné je vzhledem k dynamice invazí provést i průběžnou orientační kontrolu v polovině doby udržitelnosti. Při kontrole udržitelnosti PM zkontroluje úspěšnost a efektivitu projektu. V rámci udržitelnosti projektu je možný výskyt některých druhů, ačkoliv pouze v omezené míře (viz tab. 2).

Tabulka 2. Požadovaná efektivita opatření v rámci udržitelnosti projektu.

druh	efektivita (standardní)	efektivita na plochách kde nelze použít herbicidy
bolševník, klejicha, ambrozie, křídlatky	95 %	60 %
netýkavka, pajasan	95 %	není relevantní

Kontrola udržitelnosti by měla proběhnout na celém zájmovém území uvedeném v PD. U likvidace rostlin kontrolu indikátoru plochy likvidovaného invazního druhu rostlin provede PM s pomocí pásma či tabletu opatřeným GPS lokátorem. Načasování kontroly udržitelnosti během roku není závislé na typu zásahů a době skončení projektu, ale na tom, kdy jsou porosty průchozí a zda jsou viditelné kvetoucí či regenerující rostliny.

V případě, že se opatření realizuje na více lokalitách (nejedná se o ucelenou lokalitu), PM provede kontrolu splnění podmínek na jedné každé lokalitě. V případě, že lokalit (ohnisek) je velké množství (více než 10 rozptýlených na velkém území, např. povodí potoka), pak kontrola může proběhnout na náhodném výběru lokalit v poměru 20 kontrolovaných lokalit ze sta lokalit. V tomto případě je nutné, aby bylo podchyceno alespoň deset lokalit pro každý druh a typ zásahu.

V hůře dostupných místech a na rozsáhlých plochách lze pro kvetoucí bolševníky, netýkavku a křídlatky využít i orientačního průzkumu pomocí dronu. Stejného postupu lze využít i pro křídlatky v období pozdního podzimu (září-listopad), kdy jsou křídlatky dobře viditelné oranžovými listy. Orientačním průzkumem však nelze nahradit *in-situ* kontrolu!

D.1 Postup kontroly na konkrétní lokalitě:

1. Nejprve PM zkontroluje hranice zájmové lokality se zákresem v mapovém podkladu a seznámí se s terénem.
2. Seznámí se s původním stavem výskytu invazních druhů v zákresu a s výsledky pozásahové kontroly výstupu projektu.
3. Podle charakteru výskytu zvolí následující postup. U rozsáhlých ploch může využít i dronu pro orientaci v ploše a hrubou kontrolu plochy. Pokud se použije transekt, tak musí zahrnovat jak oblasti na okraji plochy, tak i centrální plochy. V případě, že plocha, kde se zasahovalo, obsahuje další krajinné prvky (remízky, vodní plochy) musí transekt zahrnovat i tyto plochy a/či jejich okraje (břehy). Samotný transekt má mít šíři cca 1–2 m na každou stranu podle typu vegetace (vysoké nepřehledné porosty budou užší). Šířku je však nutné nahradit pak délkou transektu. Při velikosti plochy realizovaného opatření v rozsahu do 1 ha, PM projde 5 náhodných transektů dlouhých 50 metrů; při velikosti plochy 1-10 ha, PM projde 20 transektů
 - a) - v případě homogenního porostu provede náhodnou "procházku" plochou tak, aby pokryl alespoň 5 % plochy.
 - b) - v případě ostrůvkovitého (zahrnuje i jednotlivé výskyty) výskytu provede výběr tak aby pokryl okrajové a centrální výskyty z mapy před zásahem. Na nich a v jejich okolí pak provede samotnou kontrolu.
4. Provede samotnou kontrolu, zda se na ploše, kde byl skladován odpad, nevyskytují nově regenerující rostliny a jejich semena.
5. V průběhu kontroly zaznamenává, zakresluje pozici a výskyty semenáčů či regenerujících rostlin.
6. Při kontrole PM použije semikvantitativní škálu: 0 - žádná rostlina; 1- jednotlivé rostliny; 2 - středně hustá pokryvnost, a 3 - hustá pokryvnost (viz tab. 1) cílového druhu a zapisuje ji ke každé mapované jednotce. U odděnkatých druhů (křídlatky) je nutné zaznamenat i velikost polykormonu. Příklady se zařazením do kategorií jsou uvedeny v obrazové příloze 2.

Kontrolu udržitelnosti PM provede dle návodu v kapitole 4.1 a v případě zjištění výskytu cílových invazních rostlin, zakreslí jejich výskyt do NDOP.

D.2 Hodnocení efektivity:

Hodnocení efektivity je založeno na porovnání sumy vážených ploch s různou hustotou invazního druhu před a po skončení projektu.

Podíl mezi $E_{p,k} = \text{suma}(s_1) \times 0,01 + \text{suma}(s_2) \times 0,3 + \text{suma}(s_3)$ pro stav před a po, kdy

E_p - stav před řešením projektu;

E_k - stav na konci projektu;

s_1 - počet jednotlivých výskytů;

s_2 - plocha střední hustoty;

s_3 - plocha hustých porostů)

vyjadřuje změnu stavu po skončení projektu a efektivitu ($E=1-E_k/E_p$).

Příklad 1

management bolševníku na jedné ploše

původní stav:

100 izolovaných jedinců, součet ploch polygonů se střední hustotou 80 m², součet ploch polygonů s vysokou hustotou 200 m²

t.j. $(100 \cdot 0,01) + (80 \cdot 0,3) + 200 = 1 + 24 + 200 = 225$

stav po kontrole udržitelnosti:

250 izolovaných jedinců, součet ploch polygonů se střední hustotou 40 m², součet ploch polygonů s vysokou hustotou 30 m²

$(250 \cdot 0,01) + (40 \cdot 0,3) + 30 = 2,5 + 12 + 30 = 44,5$

$E = 1 - (44,5/225) = 1 - 0,198 = 0,8$ zlepšení stavu o 80 %

Nicméně projekt nedosáhl požadované efektivity 95 %

Příklad 2

management bolševníku na jedné ploše

původní stav:

100 izolovaných jedinců, součet ploch polygonů se střední hustotou 80 m², součet ploch polygonů s vysokou hustotou 200 m²

t.j. $(100 \cdot 0,01) + (80 \cdot 0,3) + 200 = 1 + 24 + 200 = 225$

stav po kontrole udržitelnosti:

50 izolovaných jedinců, součet ploch polygonů se střední hustotou 30 m², žádné husté porosty

$(50 \cdot 0,01) + (30 \cdot 0,3) = 0,5 + 9 = 9,5$

$E = 1 - (9,5/225) = 1 - 0,042 = 0,958$ zlepšení stavu o 96 %

Projekt přesáhl požadovanou efektivitu 95 %

Příloha 1 - Vzor tabulky pro mapové podklady

Žadatel pro každou plochu s invazním druhem dodá identifikaci pro mapový podklad, hodnotu abundance, plochu, popis ošetření a harmonogram. Pro každou lokalitu je možno použít oddělenou tabulku či SHP soubor s atributy. U jednotlivých výskytů (abundance 1; stačí zadat orientační plochu). V popisu tabulky bude uvedeno stanovení plánu.

lokalita č. 1

č. plochy	Druh likvidované invazní rostliny ³	Abundance	stanoviště	plocha (m ²)	typ ošetření	Harmonogram	pozn.	Ostatní nalezené invazní druhy ⁴
1		3	louka	...	plošný postřik	červen, 1. rok; další rok bodová aplikace herbicidu (červen) a vykopávání (duben)	hustý porost	
2		3	louka	...	plošný postřik	červen, 1. rok; další rok bodová aplikace herbicidu (červen) a vykopávání (duben)	hustý porost	
3		1	louka	1 m ²	vykopávání	duben, 1. rok	kvetoucí rostlina	
4		1	louka	1 m ²	vykopávání	duben, 1. rok	shluk semenáčeků na místě staré kvetoucí rostliny	
5		2	louka	...	bodová aplikace herbicidu	červen, 1. rok; další roky opakování či vykopávání (duben)	směs kvetoucích a vegetativních rostlin	
6		3	Les	...	bodová aplikace herbicidu	červen, 1. rok; další roky opakování či vykopávání (duben)	směs kvetoucích a vegetativních rostlin	

³ Pro případ více invazních druhů na lokalitě

⁴ Seznam dle xxxxx

Příloha 02: Příručka pro zpracování a hodnocení projektů k likvidaci invazních druhů

7		2	Les		bodová aplikace herbicidu	červen, 1. rok; další roky opakování či vykopávání (duben)	směs kvetoucích a vegetativních rostlin	
8		3	louka		plošný postřik	červen, 1. rok; další rok bodová aplikace herbicidu (červen) a vykopávání (duben)	hustý porost	
9		2	louka		bodová aplikace herbicidu	červen, 1. rok; další roky opakování či vykopávání (duben)	směs kvetoucích a vegetativních rostlin	

**Příloha 1 - Obrazová příloha s ukázkami managementu invazních druhů
Ailanthus altissima - pajasan žláznatý**

Nedostatečně ošetřený pařez pajasanu s regenerací na pařezu a kořenech.

Ošetřený mladý jedinec pajasanu. Je vidět že dochází k odumření.

Detail ošetření mladých jedinců pajasanu s odstraněním části kůry a zatřením herbicidem.

Viditelné odumírání dospělého stromu pajasanu po navrtání a aplikaci herbicidu.

Viditelné ošetření dospělých stromů pajasanu navrtáním s aplikací herbicidu. Červené stopy slouží k identifikaci, kde byl již herbicid aplikován. Důležité je, aby navrtání a aplikace herbicidu proběhla v celém obvodu kmene a aby ošetřený jedinec byl ponechán na odumření.

Ošetřený mladý jedinec postřikem. Jedná se o přístup možný, ale s riziky na okolí. Také účinnost nemusí být tak efektivní.

***Asclepias syriaca* - klejicha hedvábná**

Zemědělský pozemek s porostem klejichy. Samotné sekání nevede k likvidaci a spíše indukuje regeneraci a další šíření.

Pole s nevhodným managementem, kdy dochází k mechanickému poškození.

Pozdní zásah proti klejše s již vyvinutými semeny.

Jediným přístupem, který vede k likvidaci klejichy je aplikace herbicidů. Bohužel selektivní herbicidy jsou méně efektivní.

Regenerující jedinec klejichy po ošetření herbicidem. Ošetření je nutné opakovat a používat takové ředění herbicidu, které zlikviduje i pozemní kořenový/oddenkový systém.

Heracleum mantegazzianum - bolševník velkolepý (lze použít i na b. Sosnovského)

Vykopávání je mechanickou metodou, která je zaměřena na odstranění kořene do cca 15 cm hloubky. Biomasa kořenů musí být uložena tak, aby nedošlo k regeneraci.

Pastva nebo sekání není metoda, která zajistí likvidaci bolševníku, ale při častém opakování a likvidaci nedopasků může výrazně omezit počet semen.

Aplikace herbicidů na jedince bolševníku je efektivní. Při aplikaci je nutné brát v potaz okolí ošetřovaných jedinců a pokud je to možné, použít např. herbicidní hole místo postřikovačů.

Herbicidem ošetřená plocha s výskytem bolševníku. Husté porosty lze ošetřit plošným postřikem, jednotlivé rostliny bodově. Bolševník dobře reaguje na selektivní herbicidy, které zachovají okolní vegetaci.

Pokud se herbicidem zasáhne později v sezóně, je nutné odstranit i plodící části rostliny s květy a semeny.

Postřikem nedostatečně ošetřená plocha s bolševníkem.

***Impatiens glandulifera* - netýkavka žláznatá**

Špatně ošetřená plocha s netýkavkou. Na ploše došlo pouze k posekání a biomasa je ponechaná na místě. Z posekaných jedinců může dojít k regeneraci.

***Reynoutria* spp. - křídlatky.**

Plocha s křídlatkou ošetřená herbicidem. Na ploše došlo k výrazné redukci pokryvnosti, nicméně i na těchto plochách dochází regeneraci.

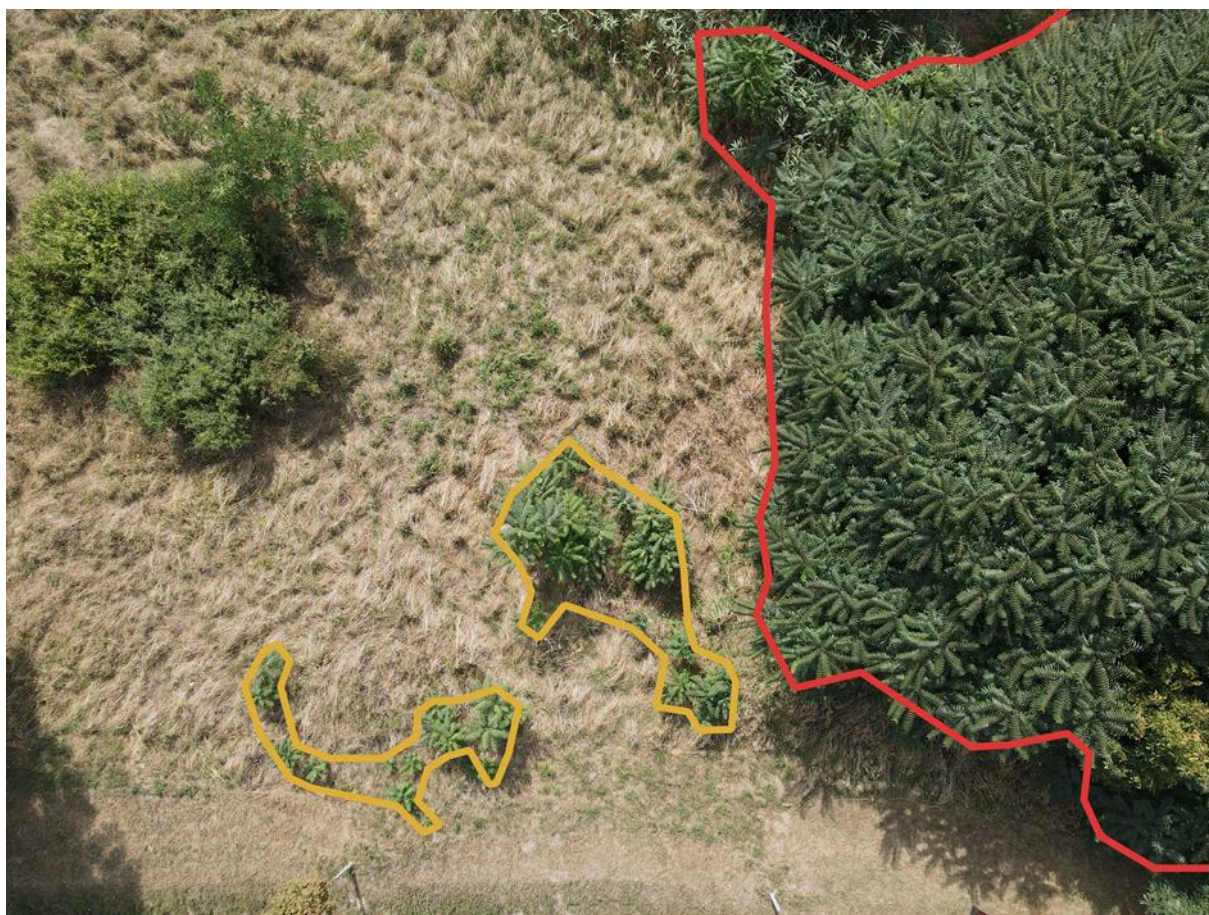
V ploše ošetřené herbicidem dochází k i přes správný postup k regeneraci. Regenerující výhonky je třeba ošetřit.

Při manipulaci s biomasou křídlatek a kontaminovanou zemínou je třeba se vyhnout dalšímu nezáměrnému rozšíření křídlatek. Při kontrole zásahů je nutné kontrolovat tato narušovaná místa.

Příloha 2 - Obrazová příloha pro zařazení výskytu do zjednodušené škály hustoty

Ailanthus altissima - pajasan žláznatý

červeně - hustá pokryvnost, žlutě - středně hustá

stejný porost focený ze země. v popředí - střední a vzadu hustý porost

hustý porost ve střední části pozemku, v pozadí a v popředí středně hustý porost

liniový porost pajasanu, střední hustota

hustý porost

liniový porost pajasanu podél plotu, vzhledem k vysokému počtu semenáčků a výhonů se jedná o hustý porost

střední hustota

Ambrosia artemisiifolia - ambrozie peřenolistá

plocha po ošetření. střední hustota

v levé části střední hustota, v pravé části hustý porost klejichy

střední hustota

střední hustota klejichy

porost s kombinací střední a husté (červeně označené)

hustá pokrývnost na pastvině

kombinace hustých porostů a střední pokrývnosti na poli

hustá pokryvnost

chybějící listy mohou značně ovlivnit vnímání hustoty porostu. zde se jedná o hustou pokryvnost

Heracleum mantegazzianum - bolševník velkolepý (lze použít i na b. Sosnovského)

jednotlivé rostliny bolševníku

pokud na ploše nejsou ve velké míře semenáče, jedná se o střední pokryvnost

příklad střední pokryvnosti

hustý porost

hustý porost

Impatiens glandulifera - netýkavka žláznatá

hustý porost

hustý porost (semenáče netýkavky)

jednotlivé rostliny, příklad izolovaných a relativně malých polykormonů křídlatky

křídlatka rozetá na louce. nemá smysl zakreslovat jednotlivé výhony (ramety). příklad střední hustoty

sekání značně ovlivňuje vnímání hustoty. zde se jedná o hustý porost

křídlatka viditelná jako rezavé porosty. v tomto případě se jedná o kombinaci střední a husté abundance. pro zřetelnost zákres v kopii obrázku (zákres jen polykormonů v popředí)

křídlatka viditelná jako rezavé porosty. v tomto případě se jedná o kombinaci střední a husté abundance. pro zřetelnost zákres v kopii obrázku (zákres jen polykormonů v popředí)

příklady hustých porostů. sekání značně ovlivňuje subjektivní vnímání hustoty

příklad velmi hustého porostu

pohled do podrostu husté abundance

polykormony křídlatky s hustou abundancí

polykormony křídlatky s hustou abundancí